

**Další skutečné kriminální případy
z let 1956 až 2000
Aneb o čem se rozprávěl detektiv Moravec z Přerova**

Jiří Děrda

Vydáno v Novém Přerovsku 2007

01 Písek v motorech	13 Zapomínat se nemá
02 Několik nesrovnalostí	14 Poprava
03 Smrt vyvolala dohady	15 Přemalovaná osmička
04 Na pána zařehtá	16 Spor o dravce
05 Dívka v křoví	17 Důkaz v ledničce
06 Setkání z diplomatem	18 Zlomený vaz
07 Parta pokrývačů	
08 Pomohla pojišťovna	
09 Nebyla nezvěstná	
10 Chci auto a hned	
11 Překvapující otisk	
12 Zalomil klíč	

01 Písek v motorech

Vrátný Zoubek se přece jen odhodlal vyjít ze strážnice a vykonat v sychravém podzimním počasí pravidelnou noční obchůzku. Utáhl si těsně šálu kolem krku, narazil beranici a vydal se na tisíckrát vyšlapanou trasu okolo budov podniku OEZ. Došel až na konec areálu, spíše hleděl pod nohy, aby o něco nezakopl, už přece jen hůře viděl a brýle si nevzal.

Přesto se mu něco nepo-zdávalo u skladu hotových výrobků. Přišel blíže k vratům, snad tam někdo nezapomněl zhasnout, pomyslel si, když se mu zazdalo, že uvnitř vidí světlo. Mezírkou zahlédl nějaké světlo, krucipísek, musí se vrátit pro klíče a uvnitř zhasnout. Teď už přidal trochu do kroku a v duchu nadával nějakému lajdákovi, který zase spěchal z práce domů a neotočil vypínačem.

Když se vracel, tak podle světla, které viděl nahoře v prosklených oknech pod střechou, znejistěl, předtím tam byla tma. Snad uvnitř není zloděj? Došel k vratům, odemkl a uvědomil si, že uvnitř asi nikdo není, když je hlavní vchod zamčený. Otevřel a vzhledem k beden určených k expedici někam do Polska uviděl, jak je olizují plameny. Rozhlédl se a došel pro hasící přístroj. Leč po chvíli sebral, že jeho úsilí je marné a rozběhl se k vrátnici, aby vyhlásil poplach a zavolał jednotce hasičů.

Přijeli právě včas a do hodiny se podařilo oheň zdolat a začalo vyšetřování. Přibližně před polednem požární technik shrnul první poznatky: „Požár někdo založil úmyslně na dvou místech. Vzhledem k množství vystříkané vody policisté považovali nasazení psa za zbytečné. Zjišťují, jak se pachatel dostal dovnitř.“

Po několika dnech neměli ani jednu použitelnou stopu. Klíč od skladu nikde nechyběl, přesto podle zkoumání zámku musel mít pachatel jeho originál. Přitom nikdy jinudy než vraty dovnitř nemohl vejít.

„Milane, vezmeš si Zelenku a pojeděš do podniku OEZ. Někdo úmyslně zapálil zahraniční zakázku. Co horšího, její součástí byla i dodávka pro armádu. Tamější obvodní oddělení nemá lidi na vyšetřování, navíc se pohybují v uniformách a pachatel si určitě dává pozor,“ rozhodl Pobečvan.

Dělníci v převlečení

Zelenka s dalším kolegou nastoupili jako obyčejní dělníci, Moravec s nimi probral další postup. „Podle všeho se pachatel mstí, určitě si vzpomínáte na požár přerovského LIAZu. Ten člověk může mít výpověď, třeba dostal pěknou pokutu nebo nedostal byt. Nevěra se takhle nevyřizuje, požárem soka nepoškodí.“ Nakonec uvažovali o nějakém dalším motivu, například jestli není někdo vyšetřován pro jinou trestnou činnost.

Moravec se dost podrobně probíral událostmi v podniku a hledal možnou stopu. Na mstu nenarazil, ale pak technika a zkoušel si dát dohromady souvislosti. Loni v září 1988 došlo k zahoření ve skladu hotových výrobků. Jelikož vlastně nic neshořelo, případem se nikdo nezabýval a v protokolu uvedli náhodu, asi odhozenou cigaretu. Budiž, jenže po Vánocích shořela dřevěná bouda s krabicemi a polystyrenem, opět v protokolu napsali, že mohlo jít o cigaretu, protože tam někteří dělníci chodí kouřit. Boudu plánovali strhnout, škodu vyčíslili téměř nulovou a případ se dál neřešil.

„Hoši, co když je vše jinak. První pokus pachateli nevyšel, při druhém si vyzkoušel jiné složení podpalné směsi na nepotřebném objektu a teprve potřetí mu málem vše vyšlo. Musí pracovat v podniku a dobře znát zvyklosti, tedy nikoliv jako řadový dělník, spíše údržbář, ten se může pohybovat, kde chce.“ K tomu názoru ho vedlo i to, že klíč od visacího zámku u skladu si mohl vyrobít v dílně a fabku si asi vypůjčil a ve městě nechal zhotovit kopii.

Na osobním oddělení si prověřoval každého z údržby, ale znanou souvislost nenašel. Probíral vše i s vedoucím zvláštního oddělení, ani jeho dva kolegové také žádný signál o mstě nezachytili. Ten člověk musí mít opravdu pádný důvod, uvažoval Moravec. Pilně studoval všechny mimořádné události, až přišel na jednu zajímavost.

Od roku 1986 měl podnik několik reklamací. Vedl spor s podnikem zahraničního obchodu o vadné elektromotory. Ve všech případech odborník potvrdil, že do ložisek se dostal písek. Obě strany vylučovaly, že by nesly vinu, zakázku přepravce vždy předal v nepoškozených obalech, proto vina zůstávala na podniku OEZ. Podle znalce někdo písek nasypal úmyslně ještě před expedicí.

Sabotáž? Moravec zakroutil hlavou, takové věci se dělaly před 30 lety. Spíše msta, ten člověk bude asi duševně vyšinutý. Operativně přesunul Zelenku do skladu, aby tam dával pozor a docela se mu hodilo, že zpráva o uhašeném požáru se nesla fabrikou. Pachatel určitě bude chtít chybu napravit.

V noci dostal nápad. Ráno si nechal předložit zápisy o všech velkých poruchách za poslední dva roky. Kupodivu našel tři týkající se poškození strojů, ale závěr opět komise vyhodnotila jako náhodu, stejně jako u požárů. Na náhody nevěřil a směr pátrání dostal jinou podobu. Vypsal si jména dělníků, kteří se u těch tří poruch vyskytovali a mohli s nimi mít něco společného. Na ně zaměřil mimořádnou pozornost.

Tajný vchod

Vývoj událostí dostával tempo. Ve skladu pečlivě kontrolovali všechny zásilky a opět našli v ložiskách písek. Jak se pachatel dostal do skladu, když vyměnili visací zámek? „Milane, tady musí být ještě nějaký průlez," řekl Zelenka.

Obešli se stavebním technikem budovu, nikde ani škvíra pro chlapa. Za dva dny konečně našli tajný vstup do skladu. Zelenka si všiml železného poklopu u stěny, nenápadně přikrytého paletou.

V neděli, kdy v podniku nebyl mimo vrátných nikdo, se vydali na průzkum. Pod stěnou našli starý kabelový průlez pro velmi štíhlého muže, který vyústil o kousek dál, v trávě, přikrytý rezavým plechem. Uvnitř našli stopy obuvi v obou směrech. „Musíme jen čekat, možná dlouho," posteskl si Moravec. Nasadili psa, dovedl je k elektrikářské dílně. „Tak tady už máme na výběr jen šest dělníků," zajásali. Podle otisků obuvi se k pachateli lehce dostanou.

Prozradil se sám. Ve své pomstychtivosti se dostal tak daleko, že u jednoho motoru zapojil fázi na kostru, obsluha našťestí měla dobrou izolaci v pracovní obuvi a dostala do pravé ruky jen velmi nepříjemný zásah.

Už večer si ověřili, že otisky pracovní obuvi 28letého elektrikáře Langra jsou totožné se stopami v kanálu. Ten ale vše popíral. Když sj Moravec povykládal s jeho mistrem, chápal motivaci. Po deseti letech praxe měl stále jen nejnižší čtvrtou třídu a ostatní, mladší, ho předběhli. Nikdo s ním nechtěl dělat, protože byl lempl, dovedl nanejvýš spravit vypínač. Mistr ho dokonce dal k dispozici osobnímu oddělení.

Příští den dostal nečekanou návštěvu - dva pracovníky státní bezpečnosti. „Ivana Langra známe. Teprve po jeho vzetí do vazby víme, že své vyhrůžky myslel vážně. Před třemi roky se snažil o vystěhování, proto navštívil ambasádu jedné západní země. Pak už ho potom nikdy nepřijali. V následných dopisech nabízel spolupráci cizí rozvědce, později se nabídl, že bude páchat záškodnickou činnost, aby se jim zavděčil. My jsme dopisy pochopitelně četli, i o těch poškozených motorech psal, jenže my o nich dosud nevěděli." Měli ho pustit, takový dělník by podniku nechyběl, pomyslel si Moravec.

02 Několik nesrovnalostí

Josef v pošmourném čtvrtěčném listopadovém podvečeru šlapal do pedálů seč mohl, chtěl dojet do Krčmaně ještě za šera. Po frekventované cestě se mu nechtělo jet za úplné tmy. Za chvíli za sebou zaslechl motor osobního auta a krátce nato ucítil prudký náraz. Zatmělo se mu před očima, vyletěl do vzduchu a přistál v příkopě, zkroucené kolo dopadlo vedle něj. Osobní auto zastavilo, řidič zkontroloval situaci a okamžitě zařadil, sešlápl plyn a odjel, aniž by poskytl zraněnému pomoc. Zato pomohl řidič dalšího auta, snažil se ležícího Josefa ošetřit a nakonec jej naložil a odvezl do olomoucké nemocnice. „Na příjmu je těžce zraněný muž po autohavárii," oznámila sestra a lékař po krátkém zhodnocení situace a zastavení krvácení ho nechal odvézt na rentgen. „Připravte ho na operační sál, má komplikované zlomeniny," pak se ohlédl na stojícího muže. Dopraváci vyhodnotili situaci a celkem lehce rozeznali, že řidič nemá na přední masce ani škrábanec a tudíž cyklistu nesrazil. „Pamatuji se tak trochu na SPZ," řekl nakonec. Za okamžik vyrazili k bydlišti řidiče udaného auta. „Hledáme Karla Švestku," oznámili, když žena otevřela dveře.

„Není doma. Možná se zdržel v práci," pokrčila bezradně rameny. „Tohle se stává často." Oba policisté si začali psát telefon, ale když se dozvěděli, že se jedná o tajemníka okresního výboru KSČ, zbystřili. Tohle oznámíme šéfovi, řekli si. Ještě předtím si však stačili ověřit, že ze sekretariátu odešel asi půl hodiny před nehodou a asi odjel autem.

„Vše oznámím krajské správě v Ostravě, musíme postupovat opatrně, s papaláši je někdy těžká práce. Přesto k jeho bydlišti postavte hlídku, abychom věděli, kdy se vrátí domů a jestli přijede autem. Ještě se pokuste zjistit, jestli nemá někde garáž," nařídil.

Pobečvan si ráno zavolal Moravce a popsal mu situaci. „V podstatě mám tři verze. Od nehody ujel, nebo si řidič mohl v šeru zapamatovat chybné číslo. Proto ho dopraváci pozvou na lékařské vyšetření zraku a třetí, což máš rovněž za úkol zjistit, jestli nemá ke Švestkoví vazby a nehodil nehodu na něj záměrně, protože mu někdy v minulosti šlápnul na kuří oko. Ale tohle je nejméně pravděpodobné. Mít v ruce Švestkovo auto, máme hned jasno, jenže do dnešního rána se ho nepodařilo najít."

Nečekaná dovolená

Moravec brzo zjistil závažnou okolnost. Tajemník si telefonicky a nečekaně vzal na pátek dovolenou. Vyjedu tam, s pomocí jednoho známého zjistím, co včera odpoledne dělal, umínil si.

Zatímco broudil v ulicích okolo okresního sekretariátu, jeho přítel uvnitř zjišťoval údaje. Za hodinu se setkali. „Včera odpoledne tajemník s třemi muži a jednou ženou seděli sami a popíjeli. Pokud vím, není násoska, ale štam-prdli neodmítne, pro to si myslím, že něco vypil."

Má minus body, napadlo Moravce. „Měl tady auto?"

„Zapomněl bych, řidič Standa mi řekl, že měl. ale jen do oběda, odpoledne už ho tady neviděl."

Plus body. „Jak tedy jezdí domů?"

„Někdy vlakem, někdy sám, někdy ho odveze řidič sekretariátu nebo některý známý, ale jak jel včera domů, nikdo neví."

Teď už Moravec jen požádal kolegy z železničnicko VB, aby "kontaktovali průvodčí, kteří jeli vlakem den předtím v 16 a 17 hodin do Olomouce a zkusili u nich ověřit, jestli tajemníka ve vlaku neviděli. S Pobečvanem rozebírali situaci. Auto mohl svěřit do opravy a při svém postavení by údržbu mohl zajistit ředitel některého velkého podniku

načerno.

Tohle je horko těžko ověřitelné. Zbývá čekat na paměť průvodčích, ale jelikož takový člověk jezdí málokdy, mohl uniknout jejich pozornosti.

„Musíš ho najít, potřebujeme s ním mluvit a vidět jeho auto,“ nařídil Pobečvan.

K Moravcovu překvapení se dozvěděl u jedné sousedky, že Švestková rodina prožívá krizi. Hádají se, nikde spolu nechodí, manželka ho dokonce mezi lidmi kritizovala a také často nebývá přes noc doma. Podle všeho nyní tráví roztomilé chvíle v hnízdeč-lépé ženy, a proto není k nalezení. V pondělí ráno se na poradě dozvěděl, že případ prošel k vyšším áčelníkům a jsou tlaky, aby ho rychle uzavřeli, jenže zatím nemohou. Poté se dozvěděl, že tajemník není opět na sekretariátu, protože v neděli večer s autem havaroval blízko Domášova a je zraněný.

„Popovídáme si,“ začal s ním opatrně hovořit Moravec. O výsledku nepadlo ani slovo. Seznámil tajemníka se stavem vyšetřování. „Chcete právníka?“ zeptal se pro jistotu. Po záporné odpovědi začal.

„Musíme znát přesně váš pohyb ve čtvrtek odpoledne a večer. Chápejte důležitost této odpovědi.“

Vysvětlil, že poseděl s třemi muži a pak jel vlakem domů. Ale při cestě si uvědomil, že musí mluvit s přítelem Večeřou o opravě jeho auta a zašel k němu. Protože se vyskytly komplikace, odjeli k němu na chalupu v Domášově, kde měl svoji dílničku.

„Proč jste si v pátek vzal nečekaně dovolenou?“

„Jsem vyučený elektrikář a komplikace jsme našli v elektrorozvodu, u toho je potřeba, aby zkoušky dělali dva. Pro neshody s manželkou jsem se rozhodl, že tam spolu zůstaneme přes víkend. Auto dáme do pu-cu a podíváme se ještě po nějakých houbách. Soused nám může dosvědčit, že jsme tam byli,“ dodal sebejistě.

Mezitím technici podrobně zkoumali auto i místo nehody. V Domášově našli kousky laku, rozbitá skla, stopy na stromě, jelikož auto nečekaně sjelo se svahu do lesa, zatímco žádné stopy po kolizi s bicyklem nenašli. Stejně ani stopy laku na místě nehody u Krčmaně.

Ukončit vyšetřování

„Náčelník . rozhodl na základě těchto výsledků vyšetřování ukončit s tím, že musíme hledat jiného pachatele,“ prohlásil Pobečvan. Moravec měl jiný názor.

Uvědomil si, že toto rozhodnutí je spíše politickým tlakem. Našel několik nesrovnalostí, řídič, který oznámil nehodu, trpěl krátkozrakostí, zato do dálky viděl jako rys a těžko se mohl splést u SPZ. Proto dopravníci dostali za úkol obejít auta s podobnými variacemi čísel a zkontrolovat je.

Za druhé zkušený profesionální řidič se nezmylí. Pozná přece parkující auto tajemníka. Za třetí opravovat auto a pak ho nechat ujet se svahu, tohle vypadá na dodatečnou nehodu, maskující předchozí srážku. Pátral dál, protože se mu ozval i řidič, svědek nehody, že ho někdo telefonem nabádal, aby odvolal svoji výpověď, pak dostane finální odměnu, ale nepředstavil se.

Znovu zajel na sekretariát a vypytl se, dokonce i v okolí, až jedna traťkanka všemu nasadila korunu. „Jó, ten nafoukanec, který při nákupu neumí ani pozdravit. Ve čtvrtek odpoledne si kupoval cigarety, měl trochu popito a pak nasedl do auta a odjel. Nevím proč ho měl zaparkované tady, snad poprvé.“ Švestka věděl, že bude pít, proto auto schválně přeparkoval.

Po několika odvoláních soud poslal tajemníka na dva roky do vězení, okamžitě jej vyloučili z komunistické strany. Ironií osudu trest nastoupil v září 1989 a v lednu 1990 jej na Havlovu amnestii propustili.

03 Smrt vyvolala dohady

Vedení nemocnice tvrdí: Je to pomluva!

Přerov - Poprask způsobila v přerovské nemocnici smrt 37leté Radmily Fáberové. Mladá žena zemřela v neděli po měsíční hospitalizaci na oddělení ARO a oficiálně skonal na selhání srdce. Personál nemocnice ale vynesl ven jiné informace. Zainteresovaní tvrdí, že zemřela kvůli přehmatu zdravotní sestry, která pacientce chybně podala kalium. Vedení nemocnice ale něco takového rezolutně odmítá.

„Sestra špatně nastavila dávkování kalia do žíly a pacientka zemřela," prozradil zdroj blízký nemocnici. Když údajná chyba vyšla najevo, bylo zdravotnici doporučeno odejít na dovolenou nebo neschopenku. „Celý týden tu není," potvrdili na oddělení, kde sestra pracuje. Zdroj, který celou událost popsal, pokračuje: „V přerovském špitále probíhá nesmyslný experiment. Sestry se po několika týdnech střídají na oddělení, takže dělají jakési kolečko.

Je to ale hloupost, protože tak se k pacientům dostávají zdravotnice, které chodí specializovaného pracoviště dobře neznají a lehce tak může dojít k chybě. Zdravotní sestra, která špatně nadávkovala kalium, byla jednou z těch, které kolečko na oddělení ARO podstupovaly." Vedení přerovské nemocnice ale popírá, že by zdravotnice udělala chybu. „Vše považujeme za pomluvu, která ve svém důsledku hrubě poškozují dobré jméno nemocnice, což se

negativně dotýká všech jejích zaměstnanců," uvedl ředitel Nemocnice Přerov Zdeněk Horák. Informovaný zdroj ale uvádí: „Jistě, tenhle případ se těžko dokazuje. Zaměstnanci ARA ale posledních pět dnů nemluví o ničem jiném a čekají, jak se k případu postaví vedení. Jestli podezření nahlásí nebo se to zamete pod koberec." Případem, o němž si v nemocnici štěbetají i vrabci na střeše, se zatím nezabývá policie.

„Oznámení tohoto typu nám nebylo sděleno," řekla policejní mluvčí Michaela Sedláčková.

Zdravotní sestrou zaměstnanou v nemocnici je i maminka Radmily Fáberové. „Mně bylo oficiálně sděleno, že dcera zemřela na náhlé srdeční selhání. Lékaři ji čtyřicet minut resuscitovali, ale už jí nedokázali pomoci. Ležela v nemocnici se zánětem sliznice břišní," konstatovala Květoslava Srbecká. Po mladé ženě, s níž se včera rodina oficiálně rozloučila, zůstal doma syn Jakub

.Nové Přerovsko – lenka Chalupová

04 Na pána zařehtá

„Zase má přepychové oblečení z Tuzexu," závistivě poznamenala sousedka Evy Bolenové.

„Její chlap i ona si dovedou vydělat a umějí v kšeftech chodit," odpověděla její známá,

„Bůhví jaké kšefty vedou, normální člověk se k nim nedostane," odsekla.

„Ale umějí! Já vám zaslechla věci!" Pak už jen šuškala do ouška a sousedka Bolenové jen kulila oči a nechápavě kroutila hlavou. Takové drby se dlouho nezdrží v jedněch ústech a brzo půl městečka vědělo zaručené i nezaručené zprávy v duchu přísloví, že slušný příjem bývá i za neslušnou práci.

Úraz

„Janu vám odvezli do nemocnice," mezi dvěma jejímu otci Pálavovi úsečně sdělil mladý hoch z jezdeckého oddílu.

„Co se stalo? Úraz?" vychrlil ze sebe.

„Nevím, nebyl jsem u toho, mám jen vyřídit vzkaz" a zmi-" zel na kole mezi domky.

Otec nasedl do auta a po chvilce vyptávání se konečně dozvěděl, že dcera leží na chirurgii a nelze s ní mluvit. Po pádu nenabyla vědomí. „Podle zápisu o úraze spadla z koně a poranila se na hlavě. Musím vám říci, že máme obavy z krváčení do mozku, ale jen slabého. Moudřejší budeme až po všech vyšetřeních.“

Pálavá se sice na patnáctiletou dceru mohl zběžně podívat, pohladil ji, na těle neměla obvazy, jen na hlavě a k tomu zavedené dýchání. Okamžitě jel za trenérem, aby mu vysvětlil, co se stalo.

„Jeli jsme jen na projížďku do okolí stáje a míst, které naši koně znají. Jenže Jana, nevím, co do ní vjelo, se s ním prudce rozjela a ujížděla. Volal jsem na ni, marně. Najednou se kůň vzepjal a po dopadu na přední mu přeletěla přes hlavu.“

„Jak je to možné?“ dostal rozzlobenou otázku.

„Asi se něčeho lekl, nějakého světelného odrazu, možná jej nečekaně vyplašil zajíc, to se někdy stává. Měl jsem ji pod dohledem, ale občas neposlouchala. Bohužel se nekoncentrovala na vedení koně a dopadla nějak divně. Já měl takových pádů několik a postihla mě jen zlomená klíční kost či žebro.“ Po tomto vysvětlení se pohádali a Pálavá se chystal navštívit advokáta, ale lékař mu řekl, aby počkal na uzdravení jeho dcery.

Po měsíci Janu propustili, k nejhoršímu nedošlo, ale měla určité potíže s koordinací pohybů. Lékař při jejím věku nebyl ještě schopen říci, zda bude mít trvalé následky. „To se pozná až za delší dobu, odhaduji tak za dva roky. Možná nějaké ano, ale podle všeho jí nijak nebudou vadit v životě, ale pro všechny případy nesmí sednout na koně ani náhodou, nebude pěstovat žádný sport a osvobodíme ji z tělesné výchovy, naopak bude chodit na rehabilitace.“

Pálavá se dožadoval potrestání trenéra Jarde, ale komise jezdeckví při svazu tělesné výchovy mu nedala za pravdu, a tak se Jana dočkala jen odškodnění pojistkou.

„Proč jsi přestala chodit do jezdeckého oddílu?“ zeptala se udiveně Pálavová. Uvědomila si, že koně měla ráda už odmalička a v podstatě do stáje by mohla chodit jen tak, pomáhat. Možná se časem vše spraví a bude moci rekreačně jezdit dál stejně jako kdysi ona.

Odpověď nedostala.

Pozorovala její zádumčivost, která ji časem nedala spát. Tušila, že dcera má velké trápení v srdci. Láska, ale o koho se jedná? Když jednou potkala starého známého, koňáka Pecku, posteskla si.

Děvčico, já přesně nevím, ale něco se v oddíle děje, jsou tam velmi napjaté poměry. Trenér Jarda se pohádal asi měsíc po tom úraze do krve s předsedou Boleném a práskl dveřmi, odstěhoval se až na Slovensko. Takový nadšenec a machr, za tím vším musí něco stát! Musím

se za nimi podívat a povykládat si.“

Koně měl v oku

Konečně mohl po operaci kyčle pořádně šlapat a opět chodit do stáje. Neškodného penzisty si Bolen a jeho manželka nevyšímali, proto měl dost času sledovat zákulisí. Pak si všiml, že mezi těmi dvěma je obrovské napětí a nemusel moc koukat dírkami ve dveřích, aby zjistil, že si mezi mladými děvčaty Bolen vybral favoritku s níž trávil víc času než s ostatními. Vyjížděky do přírody pořádali nějak moc často.

„Jednoho dne si sedl s jedním mladým hochem, který chtěl s jezdeckvím skončit a zpovídal jej. „Pane Pecka, tady to nemá cenu. Bolen dává nejlepší koně svým favoritkám a mě jen tu splašenou herku, z které spadla Jana. Kdysi byla dobrá, ale teď? Škoda mluvit. Změnila se tak, že s ní neudělám žádné výsledky.“

„Proč prosazuje dvě dívky?“

Hoch zakroutil hlavou. „S oběma se vyspal. Jedné musí dát dobrého koně, aby mlčela, protože jí to udělal už v patnácti a s druhou to táhne teď.“ Ještě chvíli tento případ

rozebírali.

Pak Pecku něco napadlo. „Řekni něco víc o Janě?“

„Tu taky chtěl dostat. Viděl jsem, jak ji osahává, chtěl se s ní líbat, ale ona nechtěla.“

„Nestalo se něco mezi nimi onoho osudného dne?“

„Vím, že stalo. Zase si na ni dovoloval, ona utekla, a pak uviděla osedlaného koně, skočila na něj a vyrazila ze stáje. Trenér za ní vyjel, aby ji zadržel, marně, pak spadla. Odešel z oddílu, protože Bolen nenasazoval nejlepší koně a jezdce na závody podle výkonů, ale podle oblíbenosti. Patrně musel i mlčet o případu úrazu Jany.“

Pecka pochopil a nakonec se svěřil Pálavové. „To prase, v padesáti svádí mladé holky. To si s ním vyřídím.“ S manželem mu v kanceláři ztropila pěknou scénu.

„Jsi vinen úrazem i prasárnami! Dám tě k soudu!“ Od dcery předtím vymámila, že ji Bolen nepřipravil o panenství. Hlavním důvodem dceřiny skleslosti se stal jiný muž, mladík, který u komise svědčil falešně o okolnostech jejího úrazu a ona přitom byla do něj zamilovaná.

Bolen se vymlouval, vymlouval, ale nakonec přišel s tím, že se mimosoudně vyrovnají penězi. Pálavá odmítl, ale když pak uviděl, že dostane šilinky, ustoupil.

Když se Pecka dozvěděl o šilincích, rozhodl se konat. Všiml si jako zkušený znalec, že s koňmi po výjezdech na závody do Rakouska se něco stalo, ztratili výkonnost, když si jednoho prohlížel až moc podrobně, usoudil, že došlo k záměně.

Přišel za Moravcem a seznámil ho se svým pozorováním. „Má jinou hlavu, ale o tom se dá diskutovat, našel jsem jizvu po špatu - nádoru na patním ohbí, které podle zápisu vůbec nikdy neměl. Kůň si také pamatuje velmi dobře kde byl, tenhle ne a také pozná toho, kdo se mu věnoval jako hříběti, obyčejně na něj zařehtá a běží k němu. Naše lidi jakoby neznal, okolí stáje také ne. Když k tomu přidáš obtěžování nezletilých, které má ve výchově, je zralý na kriminál. Musíte ovšem zařídit, aby tohoto hols-teinského koně prohlédli chovatelé z Motěšic nebo Topolčana-nek. Jiná možnost, jak poznat podvod a nezákonný prodej není, takové odborníky nikdo neoblafne, navíc mají plemen-né knihy a vědí, které znaky potomek musí mít.“

Když měl Bolen vysvětlit, kde získal valuty, snažil se tvrdit, že známým poskytl ubytování doma. Nicméně záznamy z hranice dokazovaly, že tito lidé v Československu nestrávili ani noc. Když chovatelé odhalili podvod se záměnou koní, bylo vše jasné. Jednalo se o tajný prodej, lépe řečeno krádež majetku tělovýchovné jednoty, poté Bolen se svými kšefty a milostnými avantýrami skončil za mřížemi.

05 Dívka z křoví

Mechanik Radim posledního listopadu roku 1988 šlapal na kole k polnímu letišti u Břeclavi, měl dokončit kontrolu. Když vyjel ze Staré Břeclavi, zaslechl ve stlání-ku, tedy mezi keři a vrbinami u cesty nějaké sténání. Na vzdychající milence je netipoval, ostatně hrátkám v přírodě počasí neodpovídalo. Pak se zvědavě vrátil k několika keřům. Položil kolo, za větévkami prosvítala sedící lidská postava. Opatrně je rozhrnul a uviděl dívku, škrábane na pažích, splihlé vlasy, z potřhané halenky vykukovalo jedno prso, kalhoty zamazané od bláta. Tvář měla položenou na kolenou a vzlykala.

Položil jí jemně ruku na rameno. Trhla s sebou, s výkřikem vyskočila, ale po dvou krocích se jí podlomila kolena a upadla do mokré trávy posypané listím. „Ne! ne! Jdi pryč!“ řekla, neměla už ani sílu dál mluvit.

„Neboj se. Pomohu ti! Co se stalo?“ starostlivě a s citem se otázel.

Rukou ho odháněla a vycítil, jak velký má strach, z kohokoliv. „Půjčím ti bundu, abys neprochladla a pojedu pro doktora!“ řekl důrazně. „Nikam nechod! Nebo se můžeš jít ohřát na letiště.“ Zavrtěla hlavou. Bundu jí hodil přes ramena a šlapal na letiště k

telefonu.

Nikde nikdo

Po vysvětlení situace dostal z nemocnice pokyn, aby čekal na místě výskytu dívky. Za čtvrt hodiny se setkal nejen se zdravotníky, ale i s policejní hlídkou. Jenže všichni stáli s holýma rukama. Dívku nikde neviděli. V trávě jen ležela načatá krabička cigaret. Radim se klepal zimou: „Bundu mi sebrala, v čem pojedu domů?“

Jeden z členů hlídky se sklonil a pozoroval trávu. „Někdo tady opravdu seděl a okolo vidím plno neznatelných stop, ale žádná nevede na louku nebo do polí. Musela odejít po silnici.“ Když mu Radim popsal svoji bundu, kroutil hlavou, nikoho takového při příjezdu nepotkali. Přitom v takovém stavu nemohla jít rychle. Radima odvezli, aby sepsali zázpis, nic víc v té chvíli dělat nemohli.

Příští den se ozvalo porod-nické oddělení nemocnice. „Dnes jsme hospitalizovali dívku, která krvácí z rodidel. Přestože tvrdí, že se jednalo o samovolný potrat, nevěříme jí. Po vyšetření se domníváme, že ho udělal někdo načerno.“

Majora Moravce pověřili, aby posílil vyšetřovací tým. Dívka totiž tvrdila, že při potratu ztratila vědomí a nepamatuje si ani své jméno, ani bydliště. Podle pří-zvuku se dalo odhadnout, že pochází ze Slovácka. Navíc měla na těle podlitiny, které jí podle všeho někdo způsobil.

Ani psychiatr s ní nic nesvedl. Stále nikdo nehlásil, že pohřešuje mladou dívku, odhadem asi 18letou. Moravec v nemocnici prohledával její potrhanou halenku, kalhoty, ale nenašel ani sebemenší důkaz, který by pomohl dívku identifikovat. Přitom si povšiml bundy, pánské, která velikostí vůbec neodpovídala. Dívka řekla, že ji našla, ale jeden z členů týmu si vzpomněl na událost u letiště.

Radim si nadšeně odnášel svoje oblečení, nicméně jeho výpověď jen dokladovala, že vůči neznámé někdo spáchal násilí. Tým se shodl, že jim pomůže jedině zveřejnění její fotografie v okresních novinách Břeclavska a Hodonínská. Moravec si uvědomil, zapomenout či jsi, někdy prospívá.

„Když j sem si přečetl vše, co máme, zaujala mne jedna maličkost. "V místě, kde Radim našel neznámou, ležela krabička cigaret, jaké se prodávají jenom v Tuzexu," připomněl jeden z policistů.

Museli čekat, než dostali první zprávu od člena ni novin. „Dívka **til** měla jméno -Andula Slaná, bydlela v podnájmu v Poštorné, pocházela ze Slavičina. „Nic jí nesdělíme, pořád si myslím, že ji někdo bude po výzvě v novinách kontaktovat.

Těžko někoho kryje, spíše se bojí," upozornil Moravec. „Máme ještě co rozkrývat, než zjistíme skutečné motivy.“

Koho se bojí?

Andula zatvrzele mlčela, zatím ji nikdo nehledal, ale když v místě přechodného bydliště zjistili, že nikde nepracuje, všichni zbystřili. Celkem hezká dívka kouřící drahé americké cigarety a nepracuje. Patrně luxusnější kurvička. Někdo jí udělal dítě, zřejmě vlivný člověk, ať nahoře nebo dole, proto se bojí, možná i svého pasáka. V té chvíli navštívil Moravce kapitán Fleret z odboru hospodářské kriminality „Pátráme po zdroji amerických cigaret, která jste našli u Anduly Slané. Tuzex je od jara už neprodává, ale tady se na černém trhu prodávají levně, o pár korun víc, než Sparty. Patr ně hledáme téhož člověka a měli bychom si vyměňovat poznatky a spolupracovat.“

Všichni si mysleli, že Andula musí mít věrnou kamarádku, proto hlídali u jejího podnájmu. Přece s ní musí navázat kontakt! Ke vši směle ji stále nikdo nenavštívil.

Spolupráce dvou týmů zaznamenala první krůček. Fleret přišel s informací, že Slaná

často chodila do rodinného domku ve Staré Břeclavi. Podle jejich pozorování se tam konají bujaré večírky i s nezletilými dívkami.

Objekt začali nepřetržitě sledovat. Jeho majitele popsal znalec místních poměrů jako vypelichaného seladona Horáka. Moc mu nechybělo do šedesátky, měl dobře placené místo pojišťovacího likvidátora a s ním spolupracovali dva mladší hoši. Všichni tři pravidelně střídali partnerky, nejčastěji se snažili na nádraží „klofhouť“ dívky čekající v noci na přípoj a nabídli jim svezení, kávu, kuřivo a obyčejně takové setkání skončilo až k ránu. Chlubili se mezi známými, že občas provedou s jednou dívkou sexuální štafetu a pak ji obdarují.

V té chvíli se vypařila Andula. Po propuštění z nemocnice se v pronájmu doslova otočila, a pak už ji nikdo nespátřil. Zlikvidovali ji? Ani doma, ani u rodičů se nezastavila. Moravec se s její **fotografií** vydal k Horákovým sousedům. Ti potvrdili, že dívka U Děj skoro lždla, starala se o domácnost. **Podle chování všech tří mužů si** nebyli jisti, s kterým z nich má vztah, všichni se k ní chovali až moc důvěrně. Rozhodl se vyhlásit po Andule celostátní pátrání.

Byla asi jejich společnou milenkou, do práce nemusela chodit, živili ji, asi i oblékali. Nemají Horáka navštívit? uvažoval. Vše vyřešila náhoda. Noční hlídka zadržela u jeho domu dvě nezletilé dívky, jednu tak opilou, že ji museli odvézt na záchytku.

Při domovní prohlídce Moravec jen zíral, kolik amerických cigaret našli v podkrovní místnosti. „Budete nám muset vysvětlit, kde jste je koupil!“ úsečně oznámil Horákově. V autě se rozhodl blafovat. „Máte na svědomí Andulu. Po nelegálním potratu, který jste zajistil, jak nám řekla, zemřela! Vaší vinou!“ Po tomto sdělení se za chvíli sesypal. Poměr s ní měli všichni tři a nemohli se shodnout, kdo by byl otcem, proto ji omámili a v tomto stavu pozvali medika, který provedl potrat. Příští den utekla, ale nedošla daleko, tak ji ve chvíli, kdy Radim jel pro pomoc, odvezli nazpět. Nicméně stále krvácela, tak souhlasili s hospitalizací, ale musela slíbit, že nic neřekne, za mlčení dostala velkou částku peněz. S tou pak odjela z Břeclavi do Ostravy, kde chtěla začít nový život.

I kapitán Fleret našel svého pachatele. Oba mladíci pracovali jako průvodčí mezinárodních rychlíků, našli ve vagónech dutiny, které celníci neprohliželi, a v nich pašovali z Vídně cigarety, které levně prodávali, a tak měli dost peněz na utrácení s lehkými dívkami. Zpětně vyváželi české sklo, které pro malé vady sklárna vyřadila.

06 Setkání s diplomatem

Kožní lékař se podíval na červeně zářící vyrážky na tváři i na krku mladé dívky, která přišla do ordinace. Viděl, že má slzy na krajíčku. Ženy takovou situaci nesou velmi těžce. Vyptával se na průběh výskytu, na případný vliv nějakých látek v pracovním procesu. „Musíme nasadit masti a uvidíte. Vedle této pleťové vody a čisté vody nepoužívejte nic, ani mýdlo,“ přikázal. Naštěstí si mohla vzít dovolenou a dva týdny strávit na chalupě u rodičů.

Po měsíci si ji s uspokojením prohlížel. Měla sice ještě trochu znatelné fleky na tváři, ale léčba zabrala, přesto si lámal hlavu nad příčinou takového onemocnění. Jenže za měsíc se žena u něj objevila znovu a se stejnými příznaky. „Proboha, co jste dělala? Takové vyrážky nevzniknou samy od sebe, hlavně, když jste se už jednou vyléčila. Příčina musí být někde vedle vás! Doneste mi všechnu kosmetiku, kterou používáte na tvář a na krk.“

Zkoušky, které provedl sám na svém předloktí, potvrdily, že krém s exotickým názvem Babylon, s francouzským i arabským nápisem, vyvolává nepříznivou kožní reakci. Okamžitě se spojil s obchodní inspekcí a hygienikem. Za dva dny dostal zajímavou zprávu: „Tento kosmetický přípravek se do Československa vůbec nedováží, ani v

zahraničních nabídkových katalogích ho nikdo neuvádí. Ochranná známka Pouillé je falešná."

Nefungovaly!

„Kluk bude mít narozeniny. Podařilo se mi sehnat od známého digitálky, levné, tak mu je nachystám na stůl, aby měl ráno radost," pošeptal Zbyšek manželce.

„To je dobře, pořád o nich mluví a touží po nich. Prý je má plno kluků ve třídě," radostně poznamenala. Věděla, jak syna potěší.

„Musí jen koupit baterky," dodal Zbyšek.

Jenže odpoledne se syn vrátil domů ze školy nasupený, s rodiči se moc nebavil, ani nevečeřel. Všimla si, že digitálky nemá na ruce. „Kam sis dal hodinky?" zvědavě se otázala matka.

„Nikam," zabručel a mávl rukou.

„Tak kde jsou?" rázně se zeptal otec.

„V háji. Podívej se na ně," a vytáhl je z kapsy. „Nejdou. Kluci se mi vysmáli, že mám šmejda."

Baterky nemohou tak rychle odejít, mají vydržet přes rok, uvažoval otec. „Dej mi je, známý se na ně podívá."

Ten se podíval a s hrůzou zjistil, že se jedná o prvotřídní brak. „Určitě jsi je koupil pod rukou, že ano? Tohle je jen atrapa, nikdy nefungovala."

Zbyšek oněměl. „Nejsi jediný, kdo naletěl, já už jich viděl alespoň deset. Víš, kdo ti je prodal?" Když mu řekl jméno, jen se usmál: „Jsi už osmý, kdo za mnou přišel." Rozhodl se věc oznámit policistům.

Přepadli ji

Za dva dny se dostavil do kroměřížské služebny Vilém Muk. „Musíte přijet k nám. Maminku někdo přepadl a něco ukradl."

Roztřepaná paní neměla žádné zranění. Jen ji bolela ruka, kterou ji pachatelé zkroutili, když se bránila. „Přišli takoví dva mladí cucáci, dlouhé vlasy. Prý chtějí vidět pokoj Franty Váhaly, našeho podnájemníka. Odmítla jsem, tak mně zkroutili ruku, svázali, přelepili ústa a vyrazili dveře jeho pokoje. Něco asi odnášeli měli velkou nákupní tašku."

„Řekli vám něco dalšího? Proč jste je pustila dovnitř domku? Znáte je?" dotazoval se Moravec.

„Trochu. Zahlídla jsem je při návštěvě Váhaly, museli se znát, tykali si," špitla. Jenže nic víc podstatného nesdělila. Prohlídka pokoje nepřinesla také nic zajímavého, později zkoumané otisky v evidenci nenašli.

Po návratu se Moravec se Zelenkou dozvěděli, že den předtím si na odbor hospodářské kriminality pozvali Váhalu a zajímali se o prodej nefungujících digitálek. Vyřizoval si s ním někdo účty? Přišel si vybrat náhradu? Jenže odněkud musel mít tento obyčejný dělník Technických služeb zdroj dodávek. Znovu se vydal do domku přepadené a mámil ze syna i z matky nějaké podrobnosti.

Až po chvíli se syn rozpomněl. „Viděl jsem, že občas tady má krabice s nějakým zbožím. Dával ho do tašky a obyčejně si ji bral do hospody. Mně nabízel magnetofonové pásky, mám asi tři, jsou velice nekvalitní, něco tak špatného se neprodávalo ani před třiceti lety."

„Kam si pro zboží jezdil? Nevíte? My si pásky půjčíme."

„Jednou řekl, že přes víkendy brigádně pracuje v přidružené výrobě Jednotného zemědělského družstva Dub a dost si vydělá."

Váhala však zmizel. Do práce nepřišel, a když si dojeli do místa trvalého bydliště, bývalá manželka poznamenala, že ho neviděla půl roku. Utíká před námi? Musíme se vydat do Dubu, rozhodl Moravec. Třeba tam pracuje jako brigádník.

K jeho překvapení takové jméno nikdy neslyšeli. „Musíte se zeptat vedoucího přidružené výroby, možná někdy něco dělal, pochybujeme, že o víkendech.“

Ten nakonec připustil, že Váhala kdysi při nějaké práci vypomáhal, ale neviděl jej řadu měsíců. Moravec se nespokojil s jeho údaji a pátral, kde jinde, než v místní hospůdce. Tam se dozvěděl opak. Váhala přijížděl v létě často, přespával u nějakého muže v zahradní chatce. Asi poslední záchytný bod. Rychle zjistili, o který objekt se jedná.

Chatka moc udržovaná nebyla, stejně jako zahrada. Přelezli plot, dveře zavřené, klepali na okno. „Tady není, nevidím náznaky nějaké činnosti, ozval by se,“ uvažoval Zelenka.

„Možná je vše naopak. Bojí se a třepe se uvnitř strachy, protože je namočený v nějakém svinstvu.“ Ošemetná situace, říkal si Moravec. Svědci nejsou, jednoduše se podíváme dovnitř bez povolení. Na hromadě vedle domku našli kramlí a po marném pokusu rozevřít visací zámek rozbili tabulku v okně a vlezli dovnitř.

Rozsvítili baterku. Na zemi ležel v kaluži moči svázaný muž, ústa zalepená páskou, nehýbal se. Sáhli mu na krční tepnu, žil! Okamžitě ho

rozvázali. Jen slabě dýchal, ale nebyl při vědomí. „Zavolej lékaře a techniky. Raději půjdu s tebou, co když je někdo nablízku.“

Polomrtvého muže odvezli do olomoucké nemocnice, Moravec se držel stopy jako ohař. Když uvnitř nic nenašel, se Zelenkou zamířili ke skladu přidružené výroby. „Tam musí být další stopa, vše do sebe zapadá.“

Ještě zpovzdálí si všimli mercedesu, nákladní Avie a dvou mužů, kteří do ní něco nosili. Vysílačkou zavolali do Olomouce pro posily a autem zablokovali výjezd z objektu. Oba muži s železnými tyčemi se odhodlaně blížili.

„Veřejná bezpečnost, odložte tyče a prokažte totožnost!“ Nedbali výzvy, a tak oba policisté museli tasit služební pistole. Muži odložili tyče a pochopili, že je konec. Zato muž s mercedesem k nim dojel a rukou ukazoval, aby ustoupili. Teprve teď si všimli diplomatické značky CD. Neustoupili a udělali si dokumentární snímky vozu i muže uvnitř.

Bránil se, ale nakonec musel předložit svůj diplomatický pas jedné arabské země a jadrnou češtinou jim vynadal. Museli jej však propustit.

Ve skladě našli stovky digitálních hodin, krabic s magnetofonovými páskami, kosmetikou a také prstýnky a řetízky ze žlutého kovu, které se prodávaly jako zlaté, oblast původu - Blízký východ. Ty pašoval diplomat. Aby nebyl vyhoštěn, za tři dny jej jeho země odvolala sama, česky se naučil při studiu na lékařské fakultě.

07 Parta pokrývačů

Bouda se rozhlédl po rozsáhlém polním lánu a zakroutil hlavou. Cívil spíše na úhor neobdělávaný řadu let. Vypadal po zimě hrozně, suché stvoly trčely až do výše jednoho metru. Zaskřípal zuby, vzteky si odplivl. Když se totiž poptával, kdo je majitelem pozemku, aby na něj upozornil národní výbor, tak se dozvěděl, že nikdo. Lépe řečeno nikdo nevěděl nic. Večer zašel za kamarády do sklípku a postěžoval si. I jeho soused, rovněž zahrádkář, se rozčilil a nadával, až se hory zelenaly. „Co se cílíš, za stará se vždycky takový úhor vypálil,“ odsekl starý Kotík. „Sice ochránci přírody, či jak se jmenují, tvrdí, že se to nesmí, prý dokonce pácháš trestný čin, ale mohou mi políbit řiť. Lepší je takové svinstvo spálit, než se roznese do okolí a zaplevelí další pole. I v tej sousedící sklárně by měli mít rozum, přece jim to dělá binec v jejich areálu!“

Ředitelský den

„Dneska začíná pořádně foukat,“ poznamenal Josef Navrátil, který s dalšími třemi pokrývači opravovali střechu skladu Skláren Moravia v Kyjově 17. dubna 1989. Po chvíli jeden z kolegů zavravoral a byl rád, že se zachytil hromosvodu, jinak by možná spadl dolů.

„Chlapi, slezeme dolů, nevezmu si nikoho na svědomí," našťavaně prohlásil parťák stavebního podniku, i když chtěl mít tuto zdrcha-nou zakázku za sebou. Tady jen flikovali, protože sklárny neměly peníze na novou krytinu. Všichni slezli dolů. „Co s načatým ránem?" prohlásil Pepa a už měl v hlavě plán.

Vešli do malé dřevotřískové unimo buňky, kde měli nářadí, svačili a schovávali se před deštěm. Pepa zašeptal Jurovi: „Uděláme si ředi-telskej den." Pak najednou zmizel a parťák pochopil, co má na mysli. Určitě už míří přes vrátnici do nejbližšího obchodu, aby koupil flašku borovičky, násoska jeden.

„Chlapi, půjdu na podnik, beztak tam musím vyřídit nějaké papíry a domluvit práci na příští týden. Tady už máme zpoždění. Nahoru nelezte, dokud se nevrátím." Pokyn přijali s úlevou. Moc se jim ten den dělat nechtělo a on věděl, že při návratu budou akorát schopni v centrálním skladu připravit materiál na další akci, protože mozek jim zatemní alkohol.

Jeho předpoklad se naplnil beze zbytku, za jeho nepřítomnosti nasávali o stošest. Když se po obědě vracel do areálu skláren, zdálo se mu, že někde vzadu u plotu fabriky se zdvihá kouř. Přidal do kroku, snad něco nevyvedli! Když nakoukl na konec areálu, uviděl jak hoří suchá tráva. Dokonce okolo jejich buňky a plameny šlehají ze štosu dřevěných palet kousek vedle. Rozběhl se. Jestli sedí chlapi uvnitř a jsou namol, bude mít těžký průšvih, když se jim něco stane.

Pak uviděl, že se otevřely dveře a Jura vyvádí své dva kolegy ven. Sotva šli. Už museli procházet mezi plameny stravující suché stvoły. Pak Pepa upadl. Rozběhl se, musí jim pomoci, sami nezvládnou kritickou situaci. Doběhl k nim, sám cítil, že ho dvakrát olízl plamen, ale šikovně se vyhnul dalším. Zblízka si všiml, že Jura nevypadá zmoženě od chlastu. „Já vezmu Pepu a ty jeho, musíme je odtáhnout, než jim začnou hořet montérky nebo se nadýchají toho svinstva."

Pepa dvakrát upadl a nakonec ho musel táhnout ruce po zemi. Ať si popálí zadek či ne, hlavně abych ho dostal z dosahu plamenů, řekl si.

Konečně se s ním doplahočil ke skladu. Jejich buňka už jasně hořela, navíc vzplála obrovská vatra z hromady vyschlých dřevěných palet. Po chvíli uslyšel požární houkačku, mezitím se z okolí sbíhali dělníci z fabriky a snažili se oheň izolovat minimaxy, aby nezasáhl sklad s velmi hořlavým polystyrenem.

Hasiči po příjezdu se snažili plameny uhasit, ale po chvíli seznali, že jejich snaha je marná. Palety se nedaly zachránit, ani unimobuňka.

Rozhodli se jen kontrolovat situaci, aby se oheň nerozšířil na sklad materiálu. Velitel zásahu se zběžně podíval na pracovníky stavebního podniku a vysílačkou přivolal sanitku. S ní však přijeli i policisté.

Parťáka odvezli na služebnu. Popsal svoji činnost dopodrobna a sepsal s vyšetřovatelem zápis. „V podstatě za své podřízené odpovídáte, ale za takových okolností je to už spíše vnitřní věc vašeho podniku," sdělil smířlivě, ale posadil jej na chodbu, kde doslova trčel přes hodinu. Pak přišel v civilu, Moravec, a pozval ho opět do místnosti. „Vše jsem si přečetl, ověřili jsme si vaše alibi a je v pořádku, jenže se objevily nové okolnosti."

„Jak nové? Já o ničem nevím," ohradil se.

„Z nemocnice jsme se dozvěděli, že všichni tři vaši podřízení pili alkohol. Dva z nich hospitalizovali s popáleninami prvního stupně, ale jsou notně opilí. Co k tomu můžete říci?" objasnil situaci Moravec.

„Já nikoho za ručičku vodit nemohu! Ví, že v pracovní době nesmí pít. Myslím si, že je chyba vrátných skláren, jestli někoho z nich pustili dovnitř s alkoholem po návratu za svačiny. Při práci ve výškách alkohol nestrpím, to smrdí úrazem," hájil se parťák.

„Jsou kuřáci?" Parťák kývnul.

„Předpokládám, že o jejich alkoholové slabíně víte. To není vše. Jeden svědek nám

avedl, že viděl dva muže se motat kolem unimobuňky a současně tam hořela suchá tráva. Myslel si, že ji vypalují, proto nic nehlásil. Podle nás odhozením zápalky či zbytku cigarety do trávy za silného větru tráva chytla a oni v opilosti situaci podcenili. Možná si dál sedli k flašce a popíjeli. Podle všeho vaši podřízení nedbalostí založili požár. Naštěstí hasiči přijeli akorát včas, -aby nezačal hořet sklad, jinak by mohla vzniknout škoda v řádech milionů. Všichni jste v situaci, že jste obžalovaní ze založení požáru a obecného ohrožení, včetně vás, jako nadřízeného," káravě vysvětloval Moravec a dal list papíru do psacího stroje, aby doplnili zápis.

Půjdou do vazby?

„To je hloupost, kluci nejsou tak pitomí," vzdoroval parťák.

„Jenže v opilosti se páchá plno hloupostí," dostal suchou odpověď. Pak mu vysvětlil, že všechny čtyři umístí do cely předběžného zadržení, jeho především proto, aby neovlivňoval svědky. „O vazbě se rozhodne zítra," dodal.

Celá trojice po vystřízlivění tvrdila, že žádnou trávu nezapálila. Příští den odpoledne přišel za Moravcem požární technik. „Dnes jsem si v klidu prohlédl celou oblast, kde hořelo, a myslím, že bychom měli udělat rekonstrukci pozorování onoho svědka."

Když je zavedl na místa, odkud viděl požár, technik řekl Moravcovi: „Stačí. My teď obejdeme plot a něco uvidíš."

Rukou mu ukázal na lán pole s vyhořelou trávou. „Ověřil jsem si, že včera vál vítr od pole k fabrice, tudíž se oheň nemohl rozšířit směrem proti němu. Půjdeme dál." Došli ke dvěma místům, odkud se plocha spálené stravy trychtýřovitě rozšiřovala. „Svědék sem nemohl vidět. Tady někdo vypaloval trávu, a jak začal foukat nárazový vítr, oheň se mu vymkl z rukou, pak už šlo vše ráz na ráz. Ti pokrývači ze stavebního podniku mají jedinou vinu, že pili, jinak by požár včas zpozorovali. Viníka musíš hledat jinde."

Nebylo těžké zjistit, že se zřejmě jednalo o starého Boudu, ale chyběl dostatek důkazů, aby mu založení požáru Moravec prokázal, i když neměl na ono dopoledne alibi. Pokrývače propustili a Pepu navíc propustili na hodinu z práce.

08 Pomohla pojišťovna

„Jak to, že končíte? Ještě jste neodehráli 90 minut podle smlouvy," udiveně se ptal manažera skupiny Karavana hlavní pořadatel koncertu v obecním parku Veselíčka. Lidé se těšili na vyvrcholení místních hodů a oblíbenou zpěvačku. Podle programu měla vystupovat od pěti do půl sedmé, ale ještě neodbila na kostelní věži šestá a účinkující se rozloučili k velkému zklamání těch, kteří museli na vystoupení pražských umělců zaplatit mastné vstupné. Začali pískat. Muzikanti naschvál nezahráli ani přídavek na ukončenou, jak bývá zvykem.

„Začínali jsme ve čtyři," odsekl manažer skupiny, „takže jsme vlastně program přetáhli. Můžete bejt rádi," výsměšně dodal pražským přízvukem a otočil se.

„No dovolte? Ve smlouvě máte začátek v sedmnáct hodin. Jestli jste si tady něco hráli pro televizi, je vaše věc, ostatně každý orchestr si dělá zkoušku akustiky před vystoupením," oponoval pořadatel. Odpovědi se nedočkal. Hudebníci a zpěvačka už seděli ve svých autech a odjížděli.

„Nedivte se. Mají hlad a nedostali večeři," s úšklebkem řekl jeden z techniků nakládající aparaturu. „Navíc jste se zadarma dívali na natáčení ostravské televize,"

„Bývá zvykem, že občerstvení si přejete až po vystoupení," namítal pořadatel. „V té vesnické putyce? Oni jsou zvyklí na lepší." Místní zůstali jako opaření. Jen jeden z nich, který stál opodál, zaslechl zvukaře: „Švihej s sebou, abychom stihli Uničov. Tam se nabaštíme v pořádné restauraci."

Ocet v kávě

Mezi místními vyvolalo toto jednání velkou nevoli a tvářili se, jakoby měli v kávě ocet.

Frantu, známého rebelanta, napadlo podívat se věci na kloub. Přes známé zjistil, že skupina Karavan měla ten den ještě koncert v Uničově, který začínal v sedm. Proto ten spěch, nestihli by začátek. Jelikož patřil k organizační skupině, zavolal do Pražského kulturního střediska, s kterým sjednávali vystoupení. Vše jim popsal. Tam se velice divili, o televizi a vystoupení v Uničově vůbec nevěděli.

Červíček pochybností v jeho hlavě vrtal dál. Ono sobotní odpoledne začalo v parku tím, že po obědě se objevil autobus se štábem televize, protože den předtím volal nějaký muž, jestli by místním nevadilo, kdyby se v jejich areálu natáčelo se skupinou Karavan před jejím vystoupením.

Franta měl několik známých, kteří s televizí spolupracovali a požádal je, aby několik údajů ověřili. Co se v Ostravě nedozvěděli. Manažer skupiny Karavana požadoval honorář za minutáž z natáčení od 15.30 do 17.30, cestovné z Prahy a zpět a odměnu za zajištění přírodního areálu s diváckou kulisou. Jelikož si skupina účtovala cestovné také do Veselíčka a zpět, zcela jasně se jednalo o podvod.

V úterý zašel za Moravcem, aby mu pomohl. „Máš sice pravdu, ale jednak takové případy pod náš odbor nespádají, jednak potřebuji mít podnět k zahájení šetření.“

Příští den prohlížel svodku událostí za poslední dny a zaujala jej nehoda u Uničova. Řidička auta s pražskou poznává cí značkou v pondělí ráno zavinila nehodu Zranění utrpěli čtyři lidé, z toho jeden velmi vážné, téměř smrtelná, a všichni leží v olomoucké fakultní nemocnici.

Jen ze zvědavosti zašel za kolegou z dopravního inspektorátu, aby se dozvěděl pár podrobností. „Nějaká hudební * skupina po vystoupení odjížděla do Prahy a za ranního šera se jeden z vozů srazil s místním občanem, který jel do práce. Vinu má bezesporu pražská řidička. Nejhorší, že jeden účastník nehody dnes zemřel. Tím vše dostává jinou dimenzi.“

„Nejednalo se o skupinu Karavan?“ zeptal se Morava. „Myslím, že tak nějak.“ „Neměla alkohol v krvi?“ „Neměla, jenže jsou v tom nějaké nesrovnalosti,“ posteskl si dopravák. „V čem? Vše je jasné.“ „Ta žena totiž neměla u sebe řidičský průkaz.“ Moravec hvízdal překvapením.

„Tvrdí, že ho zapoměla v Praze. Když jsem ji požádal, aby ho rodiče poslali, vymlouvala se, že bydlí v garsonce a není, kdo by ho poslal. Začínám mít jisté pochyby o jejím tvrzení.“

„Přece se můžeš dotázat v evidenci,“ namítal Moravec. „Vidíš vše růžově. Mohla zkoušky udělat bůhví kde, to bych také mohl obvolat dvacet okresů. Jenže moje podezření vyvolává ještě jedna okolnost.“

Kdo řídil?

Moravec zdvihl obočí a čekal, co se nedozví. „Spolujezdec mrtvého říká, že po nehodě z místa pražského řidiče vytáhli zraněného muže a žena vylezla z opačné strany. Hudebníci ale svorně tvrdí, že tomu bylo naopak. Tvrzení proti tvrzení. Co ty na to?“

„Požádej uničovské obvodní oddělení, aby zkusilo vyslechnout svědky. Možná si vzpomenu, kdo usedl za volant. Otisků tam určitě bude tolik, že se v nich nevyznáme.“ Pak si vzpomněl na Frantu. Co když jde o účelové tvrzení a on si může pamatovat, jestli některé auto řídila z Veselíčka žena.

Z Uničova přišlo jen chabé svědectví. Jeden mladík si všiml, že opravdu žena nasedla vedle řidiče, ale později si mohla s ním kdekoliv vyměnit místo. Zbývalo jen jediné - předložit řidičský průkaz. Protože však stále ležela na lůžku, museli vyšetřovatelé čekat. I když Franta potvrdil, že žena žádné auto neřídila, jeho svědectví nemělo váhu.

Dopravní inspektorát uzavřel vyšetřování s tím, že jasně určil vinu. Jen zaznamenal rozporná svědectví o tom, kdo řídil, a rozhodnutí ponechal soudu. Jenže případ se zašmodrchal o několik dní později. Manažer skupiny přijel do Olomouce a vyžádal si

potvrzení pro pojišťovnu, protože na pražské auto měl uzavřenou havarijní pojistku. „Představ si, že s tou nehodou opravdu není něco v pořádku," zavolal po telefonu Moravcovi kolega. „Zastav se."

„Poradíš mi? Pražská pojišťovna postupuje důsledně. Poslali mi faxem k ověření doklad, který jsem vystavil manažerovi skupiny Karavana."

„Proč faxem?" „Je na něm fixem začerněné jméno řidičky a místo ní figuruje její spolujezdec. Údajný řidič. Chtějí jen potvrzení, že jsem provedl opravu." Oba se na sebe podívali a pochopili.

„Musíš zjistit, jestli ta žena měla či neměla řidičský průkaz!" Pojišťovně oznámili, že opravu provedl někdo dodatečně a jedná se o falšování úředního dokladu s tím, aby originál okamžitě zaslali do Olomouce.

Přiznala barvu

Když řidičku Alenu pozvali v Praze k podání vysvětlení a sdělili jí, že zabila člověka a lhala, protože řidičský průkaz nikdy nevlastnila, přiznala barvu. Tušila, jaký trest jí mohl čekat. Auto neřídila a jen se nechala nastrčit, protože řidič měl v krvi alkohol.

„Pojišťovna nám hodně pomohla," poznamenal Moravec svému kamarádovi Frantovi. „Podejte trestní oznámení. Asi toho bude mít Karavana na krku víc." Také měla! Nejen v Uničově, ale jak později zjistil Ochranný svaz autorský, také na dalších třiceti místech hráli a inkasovali honoráře na tzv. bloky, které někdo před dvěma roky ukradl v Pražském kulturním středisku. Z těchto vystoupení neodváděli ani daně, ani povinná procenta svému zřizovateli.

09 Nebyla nezvěstná

„Jano," hladil hoch dívku po zádech i po stehnech, ležela nehnutě jako ze železa. „Jano, půjdeme?" pohodil hlavou k malému remízku. Opalovali se už hodinu a on po ní toužil stále víc. Přitahovala ho. Štíhlá, opálená, vlasy nakrátko. Asi za půl hodiny mazlení neodolala a stoupla, vzala ho za ruku a zamířili mezi skupinku bříz na břehu říčky u Ivanovic na Hané.

„Najdi skrytější místo. Nechci, aby nás někdo šmíroval," přikázala a stiskla mu ruku. Vrátil se za okamžik a v jeho očích viděla něco tajemného, „Tak co? Je to v pořádku?" a vykročila dopředu. Rukama ji zadržel.

„Co je? Ty už se nechceš pomilovat, jsem nachystaná po tom hlazení," dychtivě vyhrkla. - „Dnes už ne, musíme na policii," sklesle dodal. „Proč? Co se stalo?" „Leží tam mrtvá žena, půjdu vše ohlásit. Nechoď tam! Pohled na ni je hrozný, raději se oblékneme a pojedeme."

Výjezdová skupina dorazila 17. září 1989 k břehu říčky Haná za dvě hodiny. Moravec si všiml much na těle nebohé dívky, což znamenalo, že zemřela před několika dny. Vyhrnutá sukně, roztažené nohy a roztrhané kalhotky signalizovaly, že ji někdo znásilnil a pak zřejmě zabil.

Po odvozu těla podrobně prohlížel místo nálezu. Přestože několik dní nepršelo, hledal nějaké stopy po zápase. Dívka se přece muse la bránit. Nic nenašel. Ani otisky obuvi, a uvnitř začal hlodat červíček podezření, zda k vraždě došlo právě tady. Co když pachatel ji sem jen ukryl, aby získal časový náskok. Tuto domněnku potvrdil i lékař. „Někdo ji zardousil, ale znásilněna nebyla. Vše mi připadá jako naaranžované. Jestli s ním měla pohlavní styk před vraždou nemohu vyloučit ani potvrdit vzhledem k tomu, že uběhlo několik dní, ale sperma v děloze nemá. Věk odhaduji na 25 let, asi svobodná, ještě nerodila. Úraz nebo nějakou vážnou nemoc neměla."

Totožnost neznámá

Mezitím si kriminalisté v terénu ověřili, že není místní, ani ji tady nikdo neznal. Jelikož neměla u sebe doklady ani kabelku, totožnost ženy zůstávala zahalena.

Jediným použitelným znakem pro zjištění jména byl stav chrupu. Současně Moravec pozorně sledoval hlášení o nezvěstných.

Kriminalisté navštívili zubní lékaře v širším okolí, od Vyškova až po Přerov a Prostějov. Až v Kroměříži narazili na slibnou stopu. Jenže k jejich údivu dívka žila a chodila do práce. „Víte, když je člověk tak mladý a pečuje o chrup, tím pádem má jen dvě plomby a může dojít k určité shodě znaků," vysvětloval lékař.

Moravec usoudil, že v tomto případě může být zavražděná z větší vzdálenosti a uběhali by se, kdyby chtěli kontaktovat lékaře z obou moravských krajů. „Je záhadou, proč se za tři týdny neobjevila na seznamu nezvěstných," mudroval.

Odhad vyšel

Snažil se sestavit její určitý profil. Podle všeho nemá oba rodiče, nebo matku, ta by ji už hledala. U rozvedeného otce se nedá předpokládat, že by měl větší zájem. Protože žádný podnik neoznámil, že je nezvěstná, proto nikde nepracovala. Možná někde jen ukončila zaměstnání. Na tulačku její oblečení nevypadalo, ale při jejím věku tipoval, že by mohla ukončit vysokou školu. Pokud by se opačně jednalo o nějakou šlapku, tak možnost identifikace měli prachmizernou. „Pojedete do Brna, Olomouce a Zlína hledat dívku, která skončila vysokou školu, nebo přestala nečekaně docházet do začínajícího semestru, tím pádem se o ni nezajímají.

Musí jí chybět alespoň jeden rodič/' určil kolegům úkol. Jenže chyběl mu také motiv. Patrně něco věděla nebo se podílela na nějaké nekalé činnosti, a stala se nepohodlná.

Nápad prověřit vysoké školy se vyplatil. Po třech dnech měli v záznamu jediné jméno, které odpovídalo. Eva Zouharová z Uherského Hradiště. Rodiče rozvedeni, žila s matkou, která před rokem zemřela. Eva právě dokončila studium a zbývala jí jen obhajoba diplomové práce a závěrečné státnice, tudíž ve škole ji nikdo nepostrádal. Porovnání fotografií i záznam u stomatologa odpovídaly. „Jen mi vrtá hlavou, co dělala tak daleko od domova? Jela za milencem, pak jedině ženatým, který se jí potřeboval zbavit. Ale proč, v jiném stavu přece nebyla!" uvažoval a vyslal Zelenku, aby prověřil její pohyb v místě bydliště a v předpokládaný den vraždy. Zůstávalo otázkou, proč se objevila v Ivanovicích a kdo ji dopravil na místo nálezu, protože spojení vlakem či autobusem tímto směrem je složité. Tentokrát už mohl postupovat jinak. Vyptával se nejen s fotografií v ruce, ale také operoval s jejími studii a místem bydliště.

Staré pohlednice

„Mám dojem, že nějaká studentka přijela za starým Buk-sou," dozvěděl se náhodou od místního kronikáře. „Víte, on sbírá historické pohlednice a dnes přicházejí do módy. Nevím jestli něco prodal, nebo je chtěl jen ocenit."

Moravec rychle zamířil k označenému domku. Uvědomil si, že při věku 84 let Buksa asi nikam nechodí, a tak pátrači v terénu jej nemuseli zastihnout. Zvláště jestli si nesedl na zahrádku a neslyšel zvonek.

„Pane inspektore, tuhle dívenku jsem viděl jen jednou. Víte, já si dal inzerát do novin, že sháním pohlednice. Ozvala se mi tahle Eva, příjmení už nevím. Přijela, moment, podívám se do kalendáře, paměť mi už vynechává, všechno si píšu. Ano, tady to mám, 13. září, ale přivezla jen současné pohlednice, ty mne nezajímají, koupil jsem dva kusy," pomalu se rozpomínal.

„Byla sama, nečekal na ni někdo?" netrpělivě vyzvídal Moravec.

„Přišel s ní nějaký mladík, prý ji přivezl na motorce, protože má domů komplikované spojení."

„Popište ho, nevíte SPZ?" „Byl z Hradiště, určitě, tmavovlasý, normální výška, štíhlý, jak čtu v detektivkách zvláštní znamení neměl." Morava zklamaně protáhl obličej, nicméně jisté vodítko našel. Evu musel přivést někdo z jejích známých, kdo by

ji vezl jen tak přes sto kilometrů?

Směr pátrání už zaměřil jen na místo bydliště. Nebylo těžké zjistit, že 13. září jela někam na motocyklu se svým bratrancem. „Nesmíme na něj zhurta, měl dost času smazat stopy či opatřit si falešné alibi," upozornil všechny.

„Co teď?" zeptali se ostatní.

Museli čekat

„Čekat. Něco musí vyplout na povrch, protože stále neznáme motiv V jiném stavu nebyla, pak něco na něj věděla. Musíme opatrně a nenápadně kolem něj kroužit."

Netrvalo dlouho a Moravec zajásal. „Konečně, mám tady z okresního soudu připiš, ve kterém bratranec se svým otcem žádají úřední prohlášení, že Eva je nezvěstná."

Všichni pokrčili rameny. Tohle nic neřešilo. „Budeme dále čekat?"

„Trocha trpělivosti krimi-nalistovi neuškodí. Teď se dozvíme motiv. Ti dva neví, že máme mrtvolu. Zato ale ví, že je mrtvá, proto chtějí tohle úřední prohlášení, k něčemu ho potřebují."

Když večer uvažoval nad jejich chováním, uvědomil si, že prohlášení potřebují jen k jedné věci. K dědictví a převodu nemovitosti. Okamžitě vydal příkaz pátrat v evidenci, a co nezjistili? Pěkný dům, v kterém otec s bratrancem žijí, patří mamince Evy. Ona je tedy dědičkou, proto se jí potřebovali zbavit. Požádal soudce o domovní prohlídku.

Našli Eviny doklady a kabelku, následovala dlouhá vazba, než se bratranec k vraždě přiznal.

10 CHCI AUTO, A HNED!

„Ondro, běž se podívat, někdo zvoní!" ozvala se matka. „Kdo může jít tenhle podzimní podvečer na návštěvu?" kroutila hlavou.

Otevřel dveře a za nimi stál neznámý muž. „Máš rodiče doma?" zeptal se drsným hlasem. Ondra kývnul. „Potřebuji s nimi nutně mluvit," a bez pozvání se natlačil dovnitř. Dal si prst na ústa, rozevřel kabát a kluk zůstal stát jako opařený. Neznámý měl na krku zavěšenou zbraň bez pažby.

„Kde jsou?" zeptal se, ale pak zaslechl ženský hlas. „Kdo přišel na návštěvu?"

Zbraň si vzal do rukou, namířil před sebe a vešel do obývacího pokoje. „Dobrý večer, sed'te klidně, nic se vám nestane."

„Co chcete, co, co, my nic nemáme," blekotala hlava rodiny. „Nekecej fotříku, nechcu nic míň a nic víc, než auto!"

„Víte, my opravdu auto nemáme. Ještě jsme nesplati-li tenhle družstevní byt, a tak se nám o něm může jenom snít," kupodivu klidně odvětil otec, když slyšel, jak syn se za ně neohroženě postavil. „Asi jste si spletl dveře." „Jak, spletl dveře?"

„Možná jiní v domě auto mají, já jsem nestihl ještě ani řidičák."

Nestihl řidičák

Neznámý se podrbal prstem v uchu, tihle manželé ho pěkně zaskočili, tohle si nepředstavoval. „Kdo má teda auto a rychle, žádné výmluvy!" zařval vztekle. „Kde máte telefon?"

„Nemáme a auto má souseď, stopětku," řekl Ondra.

„Syna si vezmu jako rukojmí a vy budete sedět jako myšky, jinak se mu něco stane. Půjdeš k susedovi a zazvoníš, pak vejdemo dovnitř," řekl rozhodně. „Buďte rozumní, jinak..." ozval se výstřel, květináč pod oknem se rozprskl na hromadu stře-pin. „Stačí?"

Ondra srdnatě zazvonil u suseda. Ozvalo se: „Kdo je?"

„Ondra."

Sousedka Jana otevřela dveře a zděšeně se dívala do ústí hlavně. „Paninko, žádný ječení, jdeme dovnitř."

„Co chcete?"

„Jdeme do obýváku," cestou stačil vytrhnout šňůru od telefonu. „Kde máte starý-ho?" zvědavě se zeptal, že ji viděl ustrašenou jen s malou dcerkou, která nechápala o co jde?

„Ráno jel na dvoudenní služební cestu do Kosic. Co chcete, nic vám neudělal."

„To víte, že ne. Jen chci auto s papírama."

„Před chvílí mi volal z hotelu, jel tam s naším autem."

Hergot, dneska má pech. Nevěděl, že šikovný Ondra o cestě věděl a schválně řekl, aby šli k sousedům. Už se dost namočil, k autu se musí dostat stůj co stůj! Přemýšlel, pak rychle vymyslel další plán.

„Buďte rozumná, nic vám neudělám, ani kuřeti bych neublížil, ale nutně potřebuji auto, umírá mi v Šumperku matka a musím ji ještě jednou vidět."

„Chápu, ale naše je v Košicích," vlezně se jakoby omlouvala.

Rozhlédl se, nakoukl do kuchyně a ložnice, „Jak vidím, máte nahrabáno, o peníze mi ne jde, chci auto a vy máte určitě některé známé, kteří ho mají.' Přikývla a netušila, jaký úkol ji čeká.

„Tak je navštíví- J te a přemluvíte, aby s autem přijeli sem, před dům, a plnou nádrži a s doklady." Zakroutila nesouhlasně hlavou. „Neodporujte! Já tady zůstanu s tímhle hochem a vaší dceruškou, budou rukojmí, abyste mě nepodrazila a známé přemluvíte. Jinak se může ledasco stát," opět zazněl výstřel a tentokrát se vysypalo sklo obývací stěny a současně se rozprskl keramický džbánek. „Jasně! A švihejte s sebou, mám málo času. Za půl hodiny vás čekám, jinak si ty dva odvedu!"

Otálela, strčil ji výhružně hlaveň pod bradu a pochopila, zejí nic jiného nezbývá.

Kolega z práce, Josef Zdráhal, bydlel kousek odtud. Vyslechl ji s klidem. „Neboj se, všechno dobře dopadne. Auto přivezu, ale napřed zavolám bezpečnost. Tohle tomu hajzlovi neprojde."

„Varoval mě, že ho nesmím...'

„Nestarej se, je sám a nemá moc šancí. Ostatně auto mám dobře pojištěné, a když ho vybourá, pojišťovna mi ho zaplatí i s chlupama. Potřeboval bych beztak nove.

Když přijel před dům, bylo v pohotovosti celé zlínské okresní oddělení. Hlídkové vozy zaparkovaly v blízkosti domu, měly k dispozici jak SPZ, tak i popis pachatele, další policisté z obvodních oddělení okresu se chystali k silničním kontrolám a operační důstojník požádal o součinnost ostatní okresy. Jenže pachatel jim přichystal malé překvapení. Vyšel před dům a před sebou tlačil Ondru se spoutanýma rukama, který v ruce nesl tašku. „Sakra, ten se pojistil, musíme dát okamžité varování, aby se střílelo jen na pneumatiky, ten kluk musí vyváznout zdravý" přikázal Moravec. Co to ten kluk nese, vrtalo mu hlavou?

Pachatel převzal klíče, na papíry zapomněl. Vyjel a stačil zahlédnout, že za ním jede hlídkový vůz. „Krucí, ta baba mě podrazila, jedou za náma policajti," mluvil si jakoby pro sebe. Rozhodl se vyjet ze Zlína na malenovickou starou cestu a setřást je v nepřehledných uličkách sídliště Malenovice, nakonec se mu podařilo udělat pěkný obrat a dostal se do Kvítkovic.

Moravec skřípal zuby, ztratili ho. „Soustředte se na Otrokovice, nazpátek se nevrátí, buď pojede na Napajedla, nebo Tlumačov, nemá na vybranou V Napajedlech musí hlídat i zkratku od kvítkovského hřbitova, zdá se, že zná velmi dobře terén. Jestli vjede do polí, lehce nám zmizí."

Pachatel dojel za kostel a zastavil u hřbitova. „Zmizni!" přikázal Ondrovi. Změnil plán, věděl, že s autem už nemá šanci.

Bunda pomohla

Moravec se spojil s Janou. „Nevíte, co odnesl v tašce?"

„Manželovo oblečení, čer-venomodrou bundu s reflexní nášivkou a manšestráky." Copak má ten chlápek za lubem, uvažoval. Pro všechny případy tuto informaci předal

vysílačkou všem vozům.

Za deset minut se ozval hlídkový vůz z Napajedel. „Dojeli jsme po staré cestě ke hřbitovu Kvítkovice, auto tady odstavil, je prázdné, akorát jsme našli na sedadle oblečení." Moravec bleskově zauvažoval. Změnil taktiku a půjde někam pěšky. Možná má v okolí někoho známého, anebo se chce propasírovat někam vlakem, či dokonce trolejbusem nazpět do Zlína?

Pak si uvědomil jednu maličkost. „Popište mi oblečení nalezené v odstaveném autě!" Netrpělivě čekal na odpověď.

Bunda popsaná Janou tam nezůstala. Lišák, převlékl se, abychom ho nepoznali podle oblečení. Okamžitě vydal informaci, aby hledali muže s bundou a reflexními nášivkami na zastávkách trolejbusu nebo v Otrokovicích na nádraží Touhle dobou těžko chytne stopa. Řidiči neradi zataví za tmy, uvědomil si.

Za čtvrt hodiny hlídkový vůz projel kolem zastávky trolejbusu v Kvítkovicích, „Je tam podezřelý!" Opravdu mířil nazpět do Zlína.

Moravec zformoval čtyřčlennou skupinu detektivů v civilu. „Hlídka oznámila, že nastoupil do trolejbusu, v Malenovicích přistoupíme my, a když se na něj přilepíme všichni, nebude mít šanci použít zbraň."

Za půl hodiny seděl Janek Čurda u výslechu, ani moc nezapíral, soud mu pak vyměřil osm let vězení.

11 Překvapující otisk

Přestože strojvedoucí má sledovat pouze koleje před sebou a návštěvidla, občas si všimne i změn v okolí, zvláště když na takové trase jede postopadesáté. Franta koutkem oka zahlédl, když zpomaloval při vjezdu na zhlaví, že vlevo z domku dýmá kouř. Až když přešel návštěvidlo, uvědomil si, že ten domek patří dráze. Dojel s rychlíkem na druhé nástupiště a vyklonil se z okénka. Na prvním peronu stál muž v uniformě. „Zavolej mi okamžitě výpravčího!" vykřikl na něj. Okamžitě, u zhlaví hoří."

Když přiběhl, stručně mu vysvětlil situaci, a pak už věci dostaly normální spád. Za necelých deset minut byli na místě hasiči, ale i pracovník distance, která objekt spravovala.

Hasiči se snažili seč mohli, jenže jakoby uvnitř oheň doslova něco krmilo hořlavým materiálem. „Vy máte na starosti tuhle budovu?" zeptal se velitel zásahu technika Zapletala. Přikývl. „Co čert nechtěl. Za týden se všechno mělo stěhovat." „Co, něco hořlavého?" „Opravujeme hlavní budovu, kde je archiv stavební dokumentace. Dočasně jsme jej uložili sem. Samé papíry, to bude nejen škody, ale jak ji získáme znovu?" Tušil, že i on dostane polízanici.

Vzhledem k výši škody a závažnosti případu, protože se jednalo o dokumenty strategického významu z hlediska obrany státu, musel Moravec sestavit tým.

Na místo se jel jen zběžně podívat, aby měl v oku celkový dojem, spíše čekal na výsledky techniků. Po prostudování jejich zprávy se zarazil. Požární specialista po prohlídce spáleniště konstatoval, že požár nemohl vzniknout samovznícením či úderem blesku. Někdo jej založil úmyslně. Ohnisko se nacházelo u podlahy, kde neexistovala možnost vzniku ohně bez cizího přičinění.

Náhodu vylučuji

Vydal se za náčelníkem služby. „Požár nevznikl náhodou, a tak po zvážení mi vycházejí následující varianty. Přes význam dokumentace můžeme vyloučit záměr západní rozvědky. Ty mají všechny objekty nahoře-né z družic a detaily možná také, těm jsou takové papíry ukradené. Nějaký náhodný pokus? Těžko. Pokud někdo chtěl krást papír do sběru, tak by musel vypáčit dveře a nic by nepodpaloval. Jedině tak nějaké děti, že by si uvnitř hrály. Nejvíc mne však zajímá, zda na spálení dokumentace neměl zájem

někdo osobně."

Náčelník se na něj dlouze zadíval a zřejmě nechápal, kam Moravec míří. Pak pokrčil neutrálně rameny. „Asi jste mi nerozuměl. Ze zkušenosti víme, že takto se dají zakrýt určité podvody," poznamenal, aby protějšek pochopil. „Jak podvody? U nás žádné podvody neděláme!" zaburácel náčelník a vypnul prsa, aby dokázal, jak jsou všichni kolem něj čestní a bez škrálopů. Typický kariérista, pomyslel si Morava, vládne tvrdou rukou a určitě neví, co se děje pod jeho velením. Nejspíš něco v Drahstavu, tam už hospodářská kriminálka řešila několik případů.

„Musíte hledat svědky, kteří si všimli někoho, kdo se podivně choval v okolí shořelého domku. Já vím, že stojí na odlehlém místě. Proto se přednostně zaměřte na posunovače, kteří mají pracoviště těsně vedle, a signalistu na věži. Nádražáci jsou jedna velká rodina a znají se spolu. Mám totiž podezření, že požár založil někdo ze zaměstnanců ČSD. Já ještě navštívím kontrolní odbor správy dráhy, jestli nevyšetřoval nedostatky ve výstavbě některého objektu, případně krádež stavebního materiálu," rozhodl na poradě týmu.

Jenže za dva dny se situace změnila, ozval se požární specialista. „U Hlušovic jsem vyšetřoval požár. Podle všeho má stejný rukopis, jako u drážního objektu. Jedná se o nepoužívaný objekt Státních lesů, tentokrát skoro prázdný, uvnitř shořelo jen haraburdí."

Pyroman?

Moravec zkoprněl. Na variantu pyromana si nevzpomněl. Okamžitě vyslal jednoho z podřízených, aby hledal svědky a zašel za požárníky. Pyroman obvykle s oblibou sleduje, jak oheň hoří a jak ho hasí. V tom tkví jeho duševní porucha. Někdy se dokonce snaží pomáhat při zákroku, tentokrát však vše prováděl profesionální sbor, přítomnosti neznámého by si všimli, případně někoho, kdo se zájmem přihlížel. Jenže po pohovoru s několika účastníky zásahu se nedozvěděl nic. Pak si uvědomil, že oba požáry leží blízko lesa a pyroman se v odlehlém místě mohl schovat mezi stromy a sledovat děj.

Za dva dny opět v tomto okruhu hořelo. Tentokrát skládka dřeva po bouračce, kterou si nachystal jeden z místních občanů na stavbu zahradní chaty. Hrom do toho, vztekal se Moravec. V okruhu několika kilometrů, přitom škoda vyjma drážní dokumentace neměla velkou výši, spíše v tisícikorunách. Pyroman tedy nemá zájem někoho poškodit, jen se baví. K další orientaci přispělo podrobné zkoumání posledního požářiště. „Protože v podstatě stačily k uhašení jen dva hasičské přístroje, voda nerozplavila iniciační složku, což vám může hodně pomoci," sdělil požární specialista.

Pomohl obal

„Nenapínejte," nedočkavě vyhrkl Moravec.

„Při podrobné prohlídce jsem našel obal, který jsem v sáčku pro vás uschoval." „Co znamená?" „Znáte Pe-Po, tuhý podpalovač? Tak tohle je obal od něčeho podobného, pyroman jej roztrhl a pohodil, u předchozích dvou případů asi podlehl ohni. Tady podpalovač nestačil na silné trámy, spíše chytly jen desky z bouračky," dostal vysvětlení. Jak postupovat dál, dumal Moravec, tohle je určitě zkušený člověk, otisky možná získáme, ale najít ho. Jediná možnost vyplývá z toho, že všechny tři požáry jsou v těsné blízkosti Hlušovic. Zřejmě pochází odtud. Netrpělivě čekal na vyhodnocení otisků, mezitím si podrobně prohlížel obal. Kruci, tohle přece není k dostání v obchodě, uvědomil si a okamžitě zavolał výrobce. Ten mu potvrdil, že tento typ se dodává jen organizacím, pošlou seznam dálnopisem.

V té chvíli tým dostal údaj, který okamžitě zvrátil vyšetřovací verze. „Otisk patří spíše dítěti nebo velmi subtilní ženě," prohlásil technik. Moravec si uvědomil, že při vytěžování osob, které se pohybovaly v prvních dvou případech před oběma požáry, svědci uvedli, že tam viděli tři kluky.

„Vážení, podle všeho jde o partu rošťáků z obce. Při sledování nesmíme být nápadní,

místní kluci každého dospělého znají. Proto se domluvíte, která dvojice si vezme maskáče, molitany a bude dělat trampy v okolí obce. Zelenka si vybere partnerku, s kterou zaparkuje na opačné straně vesnice a budou dělat mileneckou dvojici, procházet se po loukách, je červenec a pěkně, tak vás neubude. Další muž se pokusí vyhledat posed v blízkém lese, aby měl terén shora pod dohledem. To by v tom byl čert, abychom je neodhalili, kluků v takové dědině není moc."

Stačil den, aby přišlo první hlášení. „Trojice kluků vlezla do cizí zahrady a trhají rybíz." Večer přišla další hláška. Stejná trojice sedí za stodolou a kouří cigarety. „Okamžitě je seberte a sejmeme jim otisky," nařídil Moravec. Ráno se nakonec přiznali, že našli v lese pohozené podpalovače a zkusili s nimi zapálit zbytek stohu. Ten však už coby nahnílý a vlhký jen doutnal, tak je napadlo vyzkoušet podpalovač v opuštěných objektech.

12 Zalomil klíč

„Musím dát peníze zase do registračky. Předseda a jeho náměstek někde harcuje venku a nebudu čekat bůhví jak dlouho, abych je uložila do trezoru," zamrmlala Liba. V tu chvíli se bez zaklepání otevřely dveře a vešel traktorista Tonek s Jurou z dílen. „Jdeme si pro slabou, ale pěkně vydřenou odměnu," zahlaholily jejich zvukné hlasy.

Příští ráno si Liba připravila doklady a vzpomněla si, že si má nachystat příruční pokladnu s výplatami. Vzala klíč a ne a ne ho strčit do zámku. „Hergot! Včera šlo všechno normálně." „Jsi blbá? Máš asi špatný klíč," utrousila Alena. Zkoušely všechno, ale plechovou registračku, v níž ležely peníze na výplatu, se nepodařilo otevřít. „Přijďte až odpoledne. Něco se stalo se zámkem a nemůžeme se dostat k penězům," vysvětlovala Liba, celá červená studem. Tušila, že dostane vynadáno, až oznámí hlavnímu ekonomovi, co se stalo.

Zámečník Zatloukal za nimi přišel odpoledne. „Ukažte mi obě klíče od registračky!" Podrobně je prohlížel. „Něco se mi nelíbí. Vy máte všechny klíče, i náhradní, v pořádku. Zavřeli jste pořádně okna?" Přikývly.

Zámek z registračky si vzal s sebou a večer se stavil za svým bratrancem, policajtem. „Uvažuj logicky. Žádný klíč nechybí, odkud se vzal ten zalomený v zámku? Obyčejně se fabka zalomí, když ji ohneš a pak klepáním narovnáš. Tím vzniknou trhlinky, ty jsem ale na jejich klíčích nenašel. Co když se někdo pokusil o krádež? Do budovy se dostaneš coby dup, v chodbě bývají přes léto otevřená okna a paklícem si dózický zámek od kanceláře Hron-kové odemkneš lehce. Vezmi zámek k vašim technikům, ať se na něj podívají."

Za dva dny se setkali znovu. „Zítra přijede vyšetřovatel a udělá zápis s oběma pokladními."

Nevyšetřovali

„Proč?" zeptal se Zatloukal, „našli jste něco?"

„Zalomená část je jednoznačně vypilovaná, čili šlo o pokus loupeže. Snímat otisky asi nemá cenu, chodí tam hodně lidí, že ano? Hoši však přišli na jednu zajímavost. Plech k výrobě klíče má dost zvláštní složení, jedná se o málo používanou slitinu, proto se klíč lehce zlomil. Zato se dá dobře pilovat. Pátrají, kde ji pachatel vzal." Družstvo trestní oznámení nepodalo, tím pádem bezpečnost vyšetřování zastavila.

Uplynuly dva měsíce a 14. října, v den výplat, se místopředseda družstva vrátil z jatek, kde prodal dobytek a dovezl 50 tisíc korun. „Hrozně spěchám," řekl ve dveřích, předal peníze Libě Hronkové a převzal doklad. „Musím ještě jet na okresní zemědělskou správu."

Také ona spěchala. Její kolegyně Alena zůstala doma s dítětem a ji objednali u zubaře. Na dveře dala lístek, že končí ve 13 hodin. Příští ráno vyšla už před sedmou. Očekávala, že u dveří budou postávat družstevníci z noční směny v kravínech či ostatní, kteří mají vyjet

na pole.

První dva nedočkavci už přešlapovali. Odemkla dveře, odložila tašku. „Chvilinku počkejte, musím si nachystat peníze," zašveholila.

Za minutu se obje vila ve dveřích, oči vytřeštěné, ruce se jí klepaly. „Já... dnes nemůžu ... zavolejte předsedu a policajty."

Po příchodu do kanceláře odložila tašku a šust'ák, odemkla si stůl a vytáhla výplatní pásky. Pak šla za roh k plechovým registračním zásuvkám. Všechny tři uviděla sice zavřené, ale jasně poznala, že jsou poškozené. Otevřela prostřední, kde měla mít příruční pokladnu. Zmizela. Rychle nakoukla do sousedních, pak do spodních zásuvek, nikde nic! Oblil ji pot a ruce trnuly, nohy se podlamovaly. Zmizelo přes 90 tisíc korun. Předseda přišel brzo, prošel kancelář, vyslechl, co říká Liba a vyšel ven. „Rozejděte se. Dnes výplaty nebudou, musíte počkat do zítřka, stalo se něco velmi vážného." Otočil se: „Zamkněte a zůstaňte stát u dveří!" nařídil Libě a šel zavolat Veřejnou bezpečnost.

Stopy od žebříku

Výjezdová skupina našla desítky otisků, odvezla vypáčené zásuvky k mechanoskopickému zkoumání. Moravec si zatím obhlížel okolí. Zjistil, že okno chodby do prvního patra, kde se nacházela kancelář, je jen přivřené, nebylo tedy přes noc zavřené páčkou. Tudy zřejmě pachatel vnikl do budovy. Dole, v zemi, našel dva důlky, které, jak za chvíli zjistil, patřily žebříku u kůlny. Nakonec se podařilo kousek odtud najít stopy pláště kola.

Pes tuto cestu pachatele potvrdil. Vyšetřovací tým se shodl, zeje nejpravděpodobněji družstevníkem, protože zná dobře prostředí, přesně ví, jak se má pohybovat, a ví o zlovyku pokladní Liby. Dobu činu odhadovali na předchozí večer, protože někdo z družstevníků, který se pohybuje okolo budovy, nebude nikomu nápadný. Z 600 členů JZD se spíše předpokládalo, že to budou ti, kteří bydlí ve střediskové obci, sídle vedení JZD, kam chodí častěji, než ti z okolních obcí. Tím se počet podezřelých snížil na čtvrtinu. Když Moravec vyloučil staré lidi a otlé, počet se scvrkl na méně než sto a jelikož ženy se k takovému činu odhodlají málokdy, tak v ohnisku pozornosti zůstalo asi šedesát mužů. „Otisky budou k ničemu, když pachatel takto postupoval a vzal si kolo, abychom neměli pachovou stopu, určitě měl i rukavice," usoudil. Nezbylo než prověřovat podrobně údaje této skupiny a vyptávat se, zda někdo neviděl někoho blízko sídla družstva.

Moravec se vrátil i k předchozímu případu, hlavně k zalomenému klíči. Měl tušení, že za obojím stojí stejný pachatel. Za týden dostal na stůl zajímavou zprávu. Zvláštní slitinu používá jen jedno malé výrobní družstvo v Prostějově. Telefonicky mu potvrdili, že s JZD nemají žádné kontakty. Ale někdo přece odtud plech odnesl. Náhodně patrně ne. „Zkusíte najít souvislost mezi jejich pracovníky a naší šedesátkou zkoumaných osob," nařídil.

Dva bratři

Po srovnání všech osob vyplynulo na povrch jméno Neradil. Jeden dělal zámečníka v zemědělském družstvu a jeho bratr zase v Prostějově. Okamžitě vyjeli za ním. „Jak často za vámi jezdí bratr?" „Někdy. On dost cestuje, je svobodný." „Kdy tady byl naposledy?" „Někdy v květnu, potřeboval něco naletovat." „Nežádal vás o nějaký materiál?" „Ne, ale vlastně ano. Prý si potřebuje udělat kopii nějakého klíče a v obchodě, kde dělají kopie, nemají vzory z Vietnamu. Prý, aby se dobře piloal, tak jsem mu kousek dal."

Okamžitě vyjeli do domu jeho bratra. Moravec telefonem požádal o povolení k prohlídce. Rodiče se velmi divili. „Není doma. Jel do Prahy na listopadové demonstrace na Letenské pláni, prý tam promluví Havel. Nevíme, kdy přijede, zítra, možná pozítří."

Při prohlídce peníze nenašli, ale přece jen na jednu maličkost Jura zapomněl. S penězi za skot si vzal i doklad o předání peněz z jatek, a ten ho usvědčil. „Zítra na něj budete

čekat!" nařídil. Jenže na dědině se vše rozkřikne, proto Jura o prohlídce věděl, ještě než došel domů. Kriminalisté na něj čekali, ale druhý den se dozvěděli smutnou zprávu. Když večer přijel, zadem se vplížil do rodinného domku, napakoval si tlumok oblečením a osobními věcmi. Vzal si pas a zmizel v zahraničí. Liba Hronková za nedbalost zaplatila celých 91 360 korun.

13 Zapomínat se nemá

Buch, buch! „Otevři, mrcho jedna!" ozval se hodinu před půlnocí za dveřmi malého předměstského domku hrubý opilecký hlas. „Tak bude to? Jinak vymlátím všechny okna, vyhazovat mě nebudete!" burácel muž venku.

„Běž tam ty," hlesla matka synovi, "tebe nezmlátí, já se zamknu." „To to trvalo, řekni matce, že chci uvařit kafe." Když přišla, poznamenal: „Není doma něco k pití, ale mimo lahváče?" „Podívám se," hlesla a odšourala se do spíže. Věděl, že vždycky někde něco schovává. Dnes ho není radno dráždit, ale na potvoru mu dá nakyslou slivovici od jeho kamaráda. Nehodí se ani do čaje, ať se zmrská hovado jedno a ráno ho pořádně bolí hlava.

Nedělní ráno vstala a viděla, jak leží na otomanu. Kupodivu nezvracel. Nechám ho spát, jinak bude zase vyvádět. Posnídala jen krajíček chleba, kluk si vzal klobásy, chleba a letěl k autobusu. Odjížděli na nějaké utkání v české házené mimo město. Pak nakrmila králíky a šla okopávat brambory na zahrádce. Také vyplela záhonky zeleniny. Vrátila se hodinu před obědem, manžel ležel tuhý ve stejné poloze jako ráno. Ruka mu divně visela, tak ji chtěla dát vedle těla, aby jí nezavazela, přitom ucítila, jak je ztuhlá. Sáhla mu na obličej a zjistila, že je úplně studený.

Zavolala záchranku

Po chvíli se rozhodla, šla k blízkému telefonnímu automatu a zavolala záchranku. Za čtvrt hodiny už lékař prohlížel jejího manžela.

„Exitus," pronesl po zběžné prohlídce. „Nechtě ho odvézt přímo na patologii, tohle není jenom infarkt. Popište mi, co se v noci dělo?" otázal se manželky Anežky. Po jejím líčení se přikláněl k možnosti otravy alkoholem spojené se srdeční příhodou. Pitva proběhla až v pondělí a odpoledne patolog zavolał Moravce. „Nejsem si jistý, nicméně vás musím informovat, že muž zemřel na kombinovanou otravu alkoholem a zatím neznámou látkou. Vzorky z obsahu žaludku, krve a ledvin jsem odeslal na soudní lékařství v Olomouci k analýze. K podezření z otravy mne vede fakt, že jsem našel zánět sliznice žaludeční a tenkého střeva, což alkohol nemůže způsobit. Podle zápisu lékaře pohotovostní služby nic nenasvědčovalo sebevraždě, ani manželka nic takového netvrdila. Proto nevyklučuji cizí zavinění. Může však jít o obyčejný omyl, kdy se napil v těžkém draku něčeho jedovatého."

Moravec dumal nad nejednoznačným výkladem, ale nakonec usoudil, že prověřit se má všechno. Ve Šternberku se poptal v okolí i na pracovišti na rodinné poměry. Díky nezřízenému pití manžela stála rodina před rozpadem, o nic se nestaral, občas manželku a syna zbil. Jedna ze sousedek poznamenala, že jednou Anežka, celá uplakaná, řekla, že by bylo lepší, kdyby zemřel. On totiž dvakrát z domu na čas odešel.

Nakonec se vydal přímo za ní. Při pohledu na vizáž a oblečení usoudil, že taková by těžko měla milence. Vše si nechal popsat. „Máte někde ještě onu láhev, z které pil?" „Byla skoro prázdná, tak jsem ji včera hodila do popelnice," kterou ke vší smůle před několika hodinami popeláři vyprázdnili. „Nechtěl někdy spáchat sebevraždu?" „S ním nebyla kloudná řeč. Když nepil, tak skoro nepromluvil a v draku kecal nesmysly. Raději jsem se zavřela, abych neslyšela jeho blbosti." Na jeho pracovišti vyvrátili, že by uvažoval o sebevraždě.

Otrava

Zpráva ze soudního lékařství hovořila o tom, že u muže došlo k otravě uhlovodíkem dichloretanem, který se běl ně používá jako čisticí prostředek a rozpouštědlo tuku a vosku. Způsobuje také poškození krve a při požití přes půl deci může nastat smrt. Vydal se znovu do domku a hledal láhev se zrádným uhlovodíkem. Prohlížel spíž a pak kumbál vedle kuchyně, prý dílničku nebožtíka, spíše skladiště zbytečností. Co nenašel? Jednak prázdnou láhev rezné, vedle ní láhev ze dvou třetin plnou, bez označení a vedle hnědou láhev s ředidlem. První dvě opatrně uschoval do plastové tašky a odvezl do laboratoře. V neoznačené láhvi zjistili opravdu dichloretan. Na obou iden-tifi kovali jen otisky zesnulého.

Po dlouhém zvažování se ukázalo , že případ bude odložen jako nešťastná náhoda, kterou si zavinil mrtvý sám. Moravcovi jen vrtalo hlavou, proč měl v kumbálu dicbloretan ? On, pomocný stavební dělník? Ředidlo lehce koupí, ale kde sehnal látku, která není běžně k dostání? Ukradl ji?

Divná příchut'

Uplynul rok a ozval se šternberský vyšetřovatel. „Vy jste se zabýval před časem otravou Hrubého. Teď máme jakoby pokračování. Otrava postihla i syna Zbyška a jeho kamaráda. Co když existuje nějaká souvislost?“

Moravec si musel počkat, až budou mladíci schopni vypovídat. Lékaři sdělili, že se napili alkoholu s divnou příchutí, ale krátce poté se jim udělalo špatně. Cítili pálení v hltanu, nemohli se vůbec vymočit, těžce dýchali. Podle všeho látka paralyzovala činnost ledvin. Tohle nemohl způsobit alkohol!

Po analýze krve přišla zpráva, která vyvolala překvapení. Objevili v ní dichloretan. Kde se zase vzal? Snad se nenapili z láhve v kumbálu? Moravec se okamžitě vydal za jeho matkou. Jenže k jeho překvapení mu ukázala skoro prázdnou místnost. „Kam se vše podělo?“ „Něco si odkoupil jeden známý, zbytek jsem buď spálila, nebo vyhodila do popelnice, mně ty krámy k ničemu nejsou.“ V nemocnici Zbyšek uvedl, že se ve spíži napil trochu slivovice. Chtěli ji poprvé okoštovat, v sedmnácti musí kluci vyzkoušet ledasco, aby vypadali jako chlapi. Moravec znovu jel do jejich domku, tentokrát šel najisto. Slivovici ve spíži zabavil a odvezl. Všiml si, jak se Anežka zarazila, když láhev ukládal do tašky. Laboratoř potvrdila, že obsahuje velké množství dichloretanu. Jak se do ní dostal? Nezletilého kluka by něco takového nenapadlo, jedině matku, ta měla důvod. Vzpomněl si na její pracoviště a po krátkém telefonickém dotazování se dozvěděl, že opravdu v podniku, kde pracuje, se tato látka občas používá k čištění. Anežku pozval k výslechu, cokoliv popřela. Jelikož na láhvi nebyly její otisky, vyšetřování zůstalo na mrtvém bodě.

Asi za měsíc se Moravcovi ozval primář psychiatrické léčebny ve Šternberku. „Jedna žena by s vámi chtěla mluvit.“ Přivedli ho k Anežce, po tváři vypadala hrozně. Tušil, co přijde, ale skutečnost byla ještě horší. Když se dozvěděla, že její syn má nadosmrti poškozené ledviny a bude invalidní a dokonce jí naznačili, že otrava mu může zkrátit život, pokusila se spáchat sebevraždu.

„Já jsem vinna, inspektore. Manžela jsem otráвила, dala jsem do slivovice ten utrejch, pořád ji nechtěl pít, až ten večer. Byl od něj klid. Vzala jsem ho v práci.“ „Jak jste se dozvěděla o jeho účincích?“

„Na školení bezpečnosti práce. Tam nás na to upozornili a uvedli případ člověka, který si v opici spletl láhev a otrávil se, což mě inspirovalo. Za půl hodiny byl tuhý. Jenže, já hloupá, jsem zapomněla slivovici vylit a jsem vinna tím, že mám z jediného syna mrzáka, ten druhý dopadl lépe.“

14 POPRAVA

„Potřeboval bych fůru písku na stavbu domku a nemám zase prachy," posteskl si Zdeněk 16. dubna 1990 kamarádovi na lanškrounském náměstí. „Takhle ten barák budu stavět do konce století." „Neblbni, je doba, kdy si každý může ukrást co chce," řekl Honza. „Krásť nebudu!" „Ze státního krev neteče. Domluv si traktor s vlečkou, sežeň ještě někoho s lopatou a můžeme odpoledne vyrazit do Dolní Třešňové na pískovnu. Nevím komu patří, ale můžeš si tam nakopat písku habaděj, jen si ho odvézt," dodal s úsměvem.

Asi po půl hodině nahazování písku vylezl Zdeněk na svah a zabral lopatou, aby se sesunul blok, který by se nakypřený lépe nabíral na lopatu, než slehlý písek dole. Když masa sjížděla dolů, uviděl, jak se z ní vynořují lidské končetiny. „Chlapi, mrtvola!"

„Rychle pryč, nebo budeme mít průser," zavelel Honza. „Zbytek doložíme na druhém konci písečáku. Musíme rozmetat stopy po kolech a zmizíme, s chlupatýma se nesnáším." Jenže Zdeněkovi se doma vše rozleželo v hlavě a večer zavolał anonymní na policii. Policejné hlídka, prostor zabezpečila, zato výjezdová skupina po ohledání místa nálezu konstatovala že nemá žádné stopy. Sesuv je zničil. Ten písek sjel dneska " konstatoval Moravec. „Zkuste ráno podrobně prohledat okolí, mrtvého sem nějak přece museli dopravit.

Toto odhalení je náhodné, protože tehle mladík už není ztuhlý, může být mrtvý přes dva dny."

Lékař ještě ráno oznámil: „Zdá se, že šlo doslova o popravu. Muž má na těle modřiny po bití, měl podle odřenin svázané ruce a udusil se. V plicích jsem našel písek, čili ho zahrabali zaživa. Zajímavé, že měl skoro rozdrásané dlaně, jakoby se hrabal v kamení. Věk asi třicet let. Protokol dostanete zítra. Podle všeho zemřel 14. dubna. Musel někde nasávat, v krvi měl jedno promile."

Po kolenou

Moravec začal zvažovat verzi. V okolí pískovny našli nezřetelné stopy obuvi čtyř osob, jedna z nich byla dokonce řadu metrů vlečena po kolenou, zřejmě patřila nebožtíkovi. Msta, ale za co ho popravili? Musel udělat něco velmi závažného, když ho čekala tak hrozná smrt. Za prvé musí zjistit jeho totožnost.

Ani nemuseli rozdávat fotografie, když se ozval jeden pochůzkář. „Mrtvý je „Trubka", známá figurka, vlastním jménem Vladimír Trubecký, výtržník malý zlodějíček, alkoholik a rváč. Uvedl i jeho místní bydliště. Tým se pustil do zjišťování pohybu Troubky v osudný den.

Hlavně se soustředil na obyčejné hospody a stánky. V poledne začala porada. Podle sousedů odešel kolem deváté z domu, došel k nádražnímu bufetu, kde se s někým pohádal. Vypil dvě piva a nějakou kořalku. Šel do města, asi se jen potuloval. Nejistili, kde byl, před polednem se znovu objevil u nádražního bufetu s flaškou okeny a vína, obojí si asi smíchal na „čučo" a s někým seděl na lavičce. „Někdy kolem druhé se tam objevili nějakí chlápci a držel se s jedním z nich pod krkem, hádali se a pak zmizeli. Zjistíme, kdo s ním byl. Odpoledne ho už v žádné hospodě nespatriili."

Moravec mezitím pracoval na profilu zavražděného. Vladimír žil jen s matkou a už od patnácti let měl řadu drobných přestupků, v kartě několik drobných krádeží, výtržností, podmíněný trest. Jeden z místních policistů mu řekl, že několikrát pod pohrůzkou násilí si vynucoval peníze a nadělal si radu nepřátel, dluhy jako nefachčenko vracel málokdy. Kvůli několika stovkám se nezabíjí keda tak dojde k náhodnému bodnutí v afektu uvědomil si Moravec. Poptával se, žádný velký mord nebo velká rána se v okolí dlouho nestala, aby v něčem figuroval nebo něco viděl. Co je tedy motivem takové popravu?

„Máme tady údaj, že muži, které viděli naposledy s Trubkou, se jmenují Karel, Milan a Mirek. Když popíjeli rum, prodavačka zaslechla, že mu dají přes hubu," zjistili v terénu. „Předvést všechny tři," nařídil Moravec. Sehnali jen Mirka. Podle něj Karel navrhl: „S Trubkou dneska zatočíme! Už zase nasává, prý má peníze a dluží mi tři sta. Na nás tři si netroufne," dodal. Tak ho obklopili a po krátké tahanici jim dal stovku.

S tím nebyli spokojeni a nadávky a tahanice trvala dále. Po chvíli ale ustali, pochopili, že už víc nedostanou.

„Co dál?" páčil odpovědi Moravec. „Šli jsme do města a on se coural za námi a pořád nadával, nakonec se někde vytratil. Byly asi tři hodiny," sdělil Mirek. Jenže co se dělo dál?

Návštěva

„Prověřte jejich odpolední alibi," nařídil Moravec. Krátce poté dostal nečekanou návštěvu, kapitána ve výslužbě Fridricha. „Slyšel jsem o tom mordu. Celý život jsem sloužil tady, nicméně některé věci se řešily na okresní správě. Měl byste se podívat do spisů právě tam, možná najdete motiv." „Do spisů na okrese?" „Jděte do archivu, v minulosti se podle mne udaly některé podivné věci, já jsem jen něco zaslechl."

Po prostudování zápisů a protokolů, z nichž některé byly za dost podivných okolností odloženy pro nedostatek důkazů, pochopil, že Trubka měl s někým na okresní správě osobní kontakt. Ostatním by takové věci neprošly, většinou byly zralé na podmíněný trest. Jakou hru vlastně hrál? Vzhledem k tomu, že některé kriminalisty po listopadu propustili, nedozvěděl se nic konkrétnějšího.

Po návratu mu nakonec pomohla významná informace z terénu. „V Lanškroune se šušká, že Trubku zlikvidovali a vyřídili si s ním účty." „Co to znamená?" zeptal se. „Byl prý udavač a ono se časem pro-lákne, kdo z místní galerky donáší policistům při vyšetřování. Podle všeho i za peníze." Motiv tedy máme a dost silný, usoudil. Zrada kamarádů, kteří společně kradou a donášení policii se neodpouští. Jestli pár lidí potopil a dostali několik let vězení, tak po lednové amnestii nezapomněli a dnes je taková doba, že se zloději a lumpové mstí každému, kdo je, byť i právem, za komunistů podrazil.

Boží soud

Podrobně studoval poznámky, které získal v archivu. Pak si všiml, že Trubku vyslychali v kauze, při níž odsoudili právě dva z uvedené trojice, kterou s ním viděli naposledy - Karla a Milana. Vůbec nebyli k nalezení. Dobře tuší, že by se měli z Lanškrouna zdekovat a nebyť na očích. Zbýval jen třetí, Mirek. Musí ho pořádně zmáčknot, možná, že je nejslabším článkem a nejméně namočený. Když mu sdělili, že všechny čtyři někdo viděl, jak jdou z Lanškrouna směrem k Třešňové, začal vypovídat.

„Nakonec jsme si řekli, že nadávání bylo dost a dostane za vyučenou. Vedli jsme ho do písečáku. Nevím proč nás to napadlo, chvílemi padal pod ranami, ale nikdo nás neviděl. Tam musel klečet se svázanýma rukama, bili jsme ho a kopali. Já moc ne, protože jsem opilý upadl a zůstal ležet. Vladimír se nakonec přiznal k udávání a oba mí kamarádi se rozhodli vynést Boží soud. Musel si vyhrabat jámu, do ní ho hodili a navršili na něj písek. Moc si nepamatují, co bylo dál, mám okno."

Pachatelé dostali dohromady 30 let vězení.

15 Přemalovaná osmička

„Jsou tady nějací filmaři, pane řediteli," hlesla sekretářka bankovní pobočky v Uherském Hradišti. „U nás není nic k filmování, nemám zájem," odsekl. Neměl žádnou chuť se s někým takovým vybavovat. „Mají pro vás doporučující dopis," trvala na svém a položila jej na stůl. Na poradě o ničem nebyla řeč. Ostatně pražská centrála moravské okresy jako obyčejně přehlíží. Vyšel do sekretariátu, vyslechl jejich povídání, které ho nezajímalo a pověřil zástupkyni, aby s nimi projednala detaily.

Režisér se představil jako Pavel Hrbek a předložil jí bodový scénář, kterému moc nerozuměla. „Máme svoje interní předpisy o pohybu osob," oponovala. „Vlastně se můžete pohybovat jen v prostorách určených veřejnosti." Hrbek pokýval hlavou. „Byl jsem instruován, že mám konat podle vašich pokynů. Proto i scénář je zaměřen především na zákazníky, jen pár záběrů bychom potřebovali natočit z druhé strany, kde jsou pracovníci za přepážkami či v pokladně, ale opravdu jen pár sekund."

„Kolik vás bude?" „Celkem pět." První dva dny vše probíhalo celkem bez problémů, filmaři se velmi pečlivě zajímali o detaily, seznámili se i s ostrahou, která jim ochotně vysvětlovala, kam smí a kam ne. Třetí den mělo natáčení končit.

V pravé poledne

Blížilo se poledne, část pracovníků odcházela na oběd. Před bankou i uvnitř zavládla pohoda, když se najednou před vchodem objevili dva muži s hluboko naraženými basebolovkami do čela a tmavými brýlemi na očích. Došli k pokladně, natáhli si přes ústa šátky, vytasili pistole a zakřičeli: „Přepadení! Všichni na zem a ruce za hlavu. Jeden z nich mířil na pokladní a křičel: „Jestli někdo zmáčkne tlačítko, tak ji koupí, odstoupit od stolů a postavit se dozadu ke zdi."

Druhý muž přeskočil přepážku a zezadu zamířil do pokladny, vytáhl z tašky pytel. „Dělej, nahážeš tam všechno co máš," přikázal pokladní, která se třepala strachy. „Dělej, nic se ti nestane, beztak to nejsou tvoje prachy," klidně dodal.

Jeden z filmařů se snažil sáhnout po kameře. „Nehýbej se, to by se ti líbilo, točit přepadení. K zemi a polož před sebe klíče od vašeho vozu!" Pak položil na podlahu několik válečků a nějaký přístroj s blikajícím světlem. Utrhl pásku a začal se vyvíjet proužek dýmu. „Nebojte se! Nejde o jed, ale trochu si popláčete nad ztrátou vaší banky. Tohle je čidlo na pohyb," ukázal na blikající displej. „Pokud se budete snažit jít volat záchranu, zaregistruje váš pohyb a válečky vybuchnou." Druhý muž zamknul pokladnu, vytrhnul nějaké dráty a přeskočil přepážku. V té chvíli vešel dovnitř člen ochranky, vracející se z oběda. Namířil na něj pistolí. „Na zem, jinak víš, co tě čeká. Pistoli hoď před sebe a s ní klíče od vchodu."

„Sbohem," zachechtali se, vyšli ven, zamkli a našedli do auta agentury Propag, které parkovalo za rohem. Vše trvalo minutu a půl. V poklidu odjeli, aniž by si jich někdo všiml. V té chvíli už byly na cestě dva policejní vozy, protože centrální pult zachytil v bance něco neobvyklého. Policisté dorazili k bance, ale nemohli se dostat dovnitř. Viděli, jak zákazníci leží na zemi a okamžitě volali ředitele pobočky, který sešel dolů. „Nechod'te sem, instalovali nástražný systém reagující na pohyb," sdělila pokladní, proto vyšel bočním vchodem na ulici.

„Loupež, jsou už pryč a uvnitř je slzný plyn. Prý tam něco výbušného nainstalovali."

Policisté se rychle vypyтали, ale z okoljdoucích jim nikdo nic nebyl schopen sdělit. Za pět minut přivolaný pyrotechnik sdělil, že žádnou výbušninu nenastražili, jen si hrozbu vymysleli. Teprve teď mohli začít pátrat po odcizeném autě filmařů, když se dozvěděli SPZ jejich auta. Vozy policie i městských strážníků kroužily po městě, za hodinu přišlo hlášení vysílačkou: „Hledaný vůz stojí ve Wolkerově ulici. Není bouraný, ale zato prázdný." Technici okamžitě vyjeli snímat otisky.

Všímavý důchodce

Moravec se při jejich práci zamyslel. Museli tady mít jiné vozidlo, kterým odjeli. Marně hledal na žulové dlažbě nějakou stopu po dalších pneumatikách. Poptával se v okolních rodinných domcích, až narazil na jednoho důchodce. Chvíli si povídali, nakonec dostal zajímavou informaci.

„Do oběda tady stál, možná dvě hodiny, motocykl, nějaká starší Jawa. Zarazilo mě, že ti dva mladíci měli vzadu natažený svetr, takže nebylo možno rozeznat poznávací značku."

Říkám si, za tohle můžete dostat pokutu."

„Vezli něco?" „Jo, nějaký pytel nebo vak, dost jim zavazal při řízení." Usoudil, že nasadit psa je zbytečné, dovedl by je nejspíš do banky. Museli dobře znát okolí a na motorce možná odjeli nějakou polní cestou do úkrytu a už se jen smějí. Pátrání se den po dni posouvalo do ztracena.

Asi za měsíc se ozval ředitel pobočky. „Pane inspektore, mám novinku. Žádal jsem přes centrálu agenturu Propag o předvedení filmu, abych viděl co natočili. Musí mít přece souhlas s použitím. Jenže v Praze o ničem nevěděli a dotazem zjistili, že agentura také ne."

Nefilmovalo se

„Tomunerozumím." „Nikdo nic nenatočil."

Moravec v té chvíli pochopil. Celé natáčení byla jen zástěrka, aby se dozvěděli vše o chodu banky, kamerách a bezpečnostních opatřeních a dali tip zlodějům. Pětice bydlela v soukromí, ale i tam se prokázala falešnými průkazy.

Napadlo jej ověřit si majitele auta s udanou SPZ, kterou filmaři používali, ale kupodivu tomuto číslu odpovídal zcela jiný typ vozu, číslo tedy použili falešné. Kde ho vzali? Majitele podezřivali, že jim ho půjčil, jenže v té době byl se svým autem služebně v Košicích, jeho spolupráce na loupeži nepřipadala v úvahu. Také předložený občanský průkaz Pavel Hrbek ukradl nebo našel a hlavičkový papír zřejmě v bance ukradli. Pražští kolegové prověřovali, kde se k němu mohli lupiči dostat, nicméně se ukázalo, že ho mohla uzmut řada lidí. Razítko bylo falešné.

Moravec šel jednoho dne na výstavu amatérských fotografií ze současné historie města. Jeho zkušené oko zahlédlo dva záběry z natáčení filmu. Okamžitě se spojil s autorem a požádal o zapůjčení negativů, které nafotil jako zajímavost, že v okresním městě se točí reklamní film. Všechny snímky dal zvětšit na maximum a pak nechal zvláště udělat výřezy tváří. Někdo z nich je spolupachatel! Večer si lupou prohlížel každý detail, pak ho přece jen něco zaujalo. Nechal zvětšit SPZ auta, byť do rozmazané formy a pozval si jednoho kolegu od dopravá-ků. Chvíli měřili a pak zjistili závažný fakt. Trojka nebyla trojkou, ale z části přelepená osmička.

Prošel centrální evidenci vozů, tentokrát s opraveným číslem. Pražským kolegům ji poslal spolu s náhodnými fotografiemi štábu. Uvědomil si, že při přepadení stáli v hale jen tři filmaři, další dva přišli poté, prý z oběda. Kdepak! Ti právě loupili. Po měsíčním sledování celou povedenou skupinu filmařů v Praze zatknuli a při domovních prohlídkách našli část lupy a další indicie, které je před soudem usvědčily.

16 Spor o dravce

„Ten tvůj hafan mně leze na nervy, něco s ním udělej! Jeho štěkání mě budí každou sobotu a neděli," zavrčel přes plot starý Bouček na svého souseda. „Zavřete si okno a máte po problému," odsekl mladý Martin Jouza, který starého, věčně uš'ouraného bručouna ve vedlejším domku neměl rád. „Si pitoměj? Teď? V létě? Dyk se pak v ložnici nedá dýchat. Tobě se to řekne, si mladej, ale až budeš starej," rozmrzele oponoval Jouzovi, nafoukanému sokolníkovi, který jezdil po ukázkách v celém kraji a prsil se po dědině, aby každý viděl, že je něco víc.

Ke stížnostem na hafana se přidal i soused z opačné strany a pes po několika měsících zmizel. Jouza vypěnil a obvinil oba sousedy, že mu ho zabili. Na dědině se totiž tvrdilo, že starý Bouček občas chytil toulavé psisko a udělal si z něj pečínku. Proto se vztahy obou sousedů dostávaly do vyhrocenější podoby.

Mizeli holubi

Jenže v té době se Boučkovi začali jako na oplátku ztrácet holubi. „Chovám je třicet let a nikdy se mi nezatoulali," stěžoval si u piva. Jenže se zatvrdil, a protože ve svých

důchodcovských letech měl víc času, začal pozorněji holuby sledovat. Co když je někdo chytá a dopřává si dietní maso z chovných kusů? Koupil si dalekohled a z půdního okénka sledoval okolí. Podrobně ho prošel, jestli tam někdo nemá nataženou síť, do níž je lapá. Nastal mrazivý prosinec.

Onen den vyletěli dva holubi na prolet, ale do minuty se vrátil jen jeden. Když se na něj v holubníku podíval, jak seděl vystrašený v koutě, tak zpozorněl. Při sledování na půdě mu byla zima, ale vydržel a konečně našel pachatele. Zrovinka pozoroval holuba, který seděl na stříšce zděného sloupku plotu. Náhle se jako blesk objevil obrovský pták, ozvalo se zapištění a v drápech si sousedův sokol odnášel kořist, která už neměla šanci přežít.

„Ten tvůj orel je zloděj, a vrah," zařval na Jouzu, jakmile jej zahlédl na dvorku. Ten zakroutil hlavou. „Jaký orel, žádného nemám, spíše sokola stěhovavého, a nevím, jak by mohl krást a vraždit! Nechtě toho napadání a běžte si hlavu umýt studenou vodou. Chytá vás fantas," odbrkl a otočil se zády.

„Dám tě k soudu, fracku jeden a toho orla odneseš do zoologické zahrady, aby neškodil," vyřvával souseď. Jouza si pomyslel své a raději šel dovnitř, aby nemusel poslouchat takové řeči. Jenže za hodinu někdo bušil na dveře a za nimi stál starý Bouček s Pačesem, členem rady národního výboru. „Tak ty se nechceš se mnou bavit. Co si to dovoluješ?"

„Neotravujte," Jouza chtěl zabouchnout dveře, ale ouha, souseď tam strčil nohu. „Buď vejdemo dobrovolně, nebo tě udám a mám svědka!" zařval Bouček. „O co jde?" „Uděláme kontrolu u toho orla!" „Co chcete, vy takoví neználcí, kontrolovat?" kroutil hlavou. „Rozumíte tomu jako koza petrželi," uchechtl se Jouza. „Ba ne, pustíte nás," ozval se Pačes. Chvíli se dohadovali, ale nakonec Jouza ustoupil a oba muži si začali prohlížet volieru pro sokola a její okolí. Pozorně prutem šťourali do listí a kousků dřeva na podlaze. Nakonec se sehnuli a zdvihli pírkó, pak několik dalších. „Čím ho krmíte?" zeptal se Pačes. Dostal dosti . obsáhlou odpověď, až moc odbornou. „Rozumím vám, ale holuby mu nedáváte, že ano?" Jouza přikývl. „Tak mi vysvětlete, kde se tady vzalo peří a brčka z holubích letek. Taky jsem je choval, tak vím, o čem mluvím."

Chvíli se na sebe tiše dívali. Pak Bouček vybuchl. „Tak

vidíš, že mi krade holuby a pak je tady sežere. Podám na tebe udání!" „Neblázni, sousede. Já si myslím, že se dohodnete, u soudu to bude složité dokazování. Tady mladej popřemýšlí, ty mu řekneš cenu a on ti zaplatí odškodné," usmířoval je Pačes. Kývnul. Jouzovi doporučil, aby prolety se sokolem dělal mimo vesnici, protože se vše rozkřiklo a za chvíli by se na něj sesypali všichni, kterým se zatoulalo kuře, zmizela slepice atd. Jenže Bouček vykřikoval jestli mu zmizí ještě jeden holub

ano?" Jouza přikývl. „Tak mi vysvětlete, kde se tady vzalo peří a brčka z holubích letek. Taky jsem je choval, tak vím, o čem mluvím."

Chvíli se na sebe tiše dívali. Pak Bouček vybuchl. „Tak že to tak nenechá a vynutí si prodej sokola do zoo.

Sokol na půdě

Jednoho březnového dne se Jouza vrátil domů a na dvorku zůstal stát s otevřenou pusou. Dvířka od voliéry byla otevřená a sokol zmizel. Okamžitě si šel pro vysílačku a začal s anténou kroužit, aby našel směr, kterým odletěl. Nikdo totiž nevěděl, že sokol má na jednom drápu miniaturní vysílačku, která odpovídá na signál hlavní vysílačky. Vydal se udaným směrem, ale ušel sto metrů a signál se mu ozval za zády. Obcházel domky a zaměřil signál ze všech světových stran a jasně se úsečky střetly na půdě souseda Boučka. Ten dacan, když jsem byl v práci, tak mi ho ukradl.

Zabouchal na vrata. „Pane Bouček, vy jste mi ukradl vzácného sokola, máte ho na půdě. Okamžitě mi ho vraťte!" vyštěkl. „Jestli vám chcípne, tak se nedoplatíte."

Ten se ušklíbl. „Mladej, blbnu. Na co bych takovou potvoru měl doma? Jak jste na to přišel?“ „Aby se mi neztratil, má na drápu malou vysílačku a tímhle zaměřím, kde je! Proto vím, že ho máte na půdě.“ Odpovědí mu bylo zabouchnutí dveří. „Požádám o domovní prohlídku!“

Moravec si četl v zápise: V Kyjovicích na Opavsku oznámili krádež vzácného chráněného sokola v ceně dvaceti tisíc. Majitel ví, kdo ho ukradl a má podezření, že ho jeho syn chce prodat do Rakouska, kde pracuje. Přitom prodej podléhá mezinárodnímu režimu CITES, bez povolení z Prahy se nesmí prodat do ciziny. Požádal o povolení k domovní prohlídce. Jenže těsně před ní Jouza zklamaně pronesl: „Signál směřuje jinam, do polí.“ Tam také našel pohozenou vysílačku a uvědomil si svoji hloupost. Bouček si uvědomil, že je v pasti, vysílačku sejmul z drápu a zahodil a sokola přenesl jinam.

Nepodařený obchod

„Co teď?“ zeptal se Moravec Jouzy. „Dám vám vědět, jen dejte informaci celní správě.“ Rozhodl se obvolat všechny známé chovatele a požádal o informace, kdyby sokola chtěl někdo prodat. Také se zaměřil na burzy v okolí. Asi za týden se mu z Ostravy ozval známý. „Asi jsem na stopě. Nějaký starší chlápek nabízí sokola, ale bez papírů a za směšnou cenu. Podle tvého popisu jeho opeření odpovídá.“ „Kupuj, já zajistím ostatní.“

Za tři dny se v Ostravě Hrušově setkali dva muži. Jeden ve starší škodovce přivezl krásného sokola s klapkami na očích a druhý si ho prohlížel. „Kupujete?“ Chvilí otálel a dával nenápadně znamení rukou. Najednou zpoza rohu domu vyjela dvě policejní auta a zastavila u této dvojice. „Pane Bouček, sokola zaba-vujeme a vás odvezeme do cely předběžného zadržení.“

Soud za krádež v hodnotě přes 20 tisíc korun Boučko-vi vyměřil jeden a půl roku vězení. Holuby musel prodat, kdo by se o ně staral. Po skončení soudu poznamenal obhájci: „Ještě, že ten zmetek neví, na kterém pekáči skončil ten jeho uštěkaný hafan.“

17 Důkaz v ledničce

„Půjdeme teď k Božinovi,“ podíval se do seznamu včelařů Karel. „Moc se mi tam nechce, k jeho včelínu na samotě se nedá dojet ani na kole, ale musíme zkontrolovat všechna včelstva okresu.“ Dvojice členů výboru včelařské organizace měla za úkol zjistit, jestli některý z nich nemá nakažené roje obávaným morem, případně odebrat vzorky uhynulých včel.

„Zdar, tak nám ukaž ten svůj zázrak,“ jemně popíchl Karel. Všichni totiž věděli, že Božin má svůj včelín umístěný za domkem, ideálně těsně u lesa a skoro každý rok vytočí hodně lesního medu, který mezi horníky a valčíři regionu jde na odbyt za vyšší cenu než obvykle, protože se tradovalo, že je mimořádně dobrý na plíce. Obešli včelín a všimli si, že u česel jsou mrtvolky. „Musíme je odevzdat na veterině,“ poznamenal Karel a všiml si, že výřezy česel pro tři úly v dřevěné stěně včelína jsou zakryté sololitem. „Ty snižuješ stav?“ zeptal se opatrně.

„Letos se zima jaksi protáhla a tak mi tři včelstva uhynula, přitom nechci teď, v době největší snůšky, aby se mi jiné vyrojily a oslabily.“

„Mohu se podívat na ty tři úly?“

„Víš, to jsou staré typy a už se rozpadaly, tak jsem je spálil,“ dostal vyhýbavou odpověď. Oba se rozloučili a při cestě dolů pokyvovali hlavou a tušili, kolik uhodilo. Božin si nové úly neuměl udělat sám, jedině koupit. Proč je spálil, daly se přece spravit. Jejich podezření pak odborníci potvrdili. Celý včelín zasáhl včelí mor. Začal asi v oněch třech úlech, přestože je spálil, asi i se včelami, jinak se tato obávaná nemoc nedá vymýtit, přesto se nákaza přenesla na ostatní.

Následovalo drastické opatření, které zlomí každého včelaře. Všechny úly i se včelami a

dalšími potřebami musel pod dohledem komise zlikvidovat. Božin chodil zdrcený, jeho nejmilejší zábava vymizela, věděl, že nemůže chov obnovit ani příští rok, proto v zimě vysedával u posledních zbytků medoviny a nevěděl, co má dělat.

Jeho nitro vřelo nenávistí, nechtěl věřit, že chov se mohl tak silně nakazit, vždyť tři úly spálil a těch pár včeliček, které našli na česně ostatních úlů? Včelky přece nemají dlouhý život, umírají pořád. Oni mu závidí, že měl nejlepší lesní med, velké snůšky a lidé mu platili víc než jim! Doslova zatrpkl, protože celý postup bral jako největší urážku svých schopností a záměrné zničení jeho největší vášně. Jeho smutek však časem vystřídalo uspokojení. Příští rok v okolí likvidovali další včelstva, nebyl sám, koho tato morová „včelařská“ rána postihla a ostatní nabyli dojmu, že už se s tím vyrovnal.

Konala se výroční schůze a výbor organizace vznesl žádost, kdo by se další připojil ke kontrolám včelstev v okrsku jejich působnosti.

Nikdo se do této činnosti moc nehrnul, i když je nezbytná pro zdravý chov, nicméně má v sobě příchut' trpkosti. „Božine, teď zrovna nemáš včelstva, nechtěl bys to zkusit?“ zeptal se předseda.

Pokrčil odevzdaně rameny, zavrtěl hlavou, nechtěl, nikdo si toho nevšiml, a tak na něj doslova uvtřali tuto nevděčnou činnost. Nakonec přece jen chodil na návštěvy, aby si měl s kým popovídat, občas okošťovat medoviny.

Sešel se rok s rokem a v ý r o č -ní schůzi se dostavil odborník zemědělské správy a jeho vystoupení znamenalo pro všechny ledovou sprchu. „Statistickým srovnáním zjišťujeme, že právě vaše organizace má v rámci severomoravského kraje nejvyšší nemocnost včelstev. Musíte být k sobě ještě důslednější, nebo se může stát, že tady přežije v odlehlých místech jen několik včelařů. Při kontrolách možná něco přehlídíte a dochází k rychlejšímu rozšíření choroby.“

Jenže mezi členy se zdvihl Mirek, chlap jako hora:

„Nesouhlasím s vámi.“ Kdo má pravdu?

„Nevím proč, výsledky jsou jednoznačné.“

„Co když je všechno jinak. Z vyprávění dědečka vím, že v roce 1923 se na Těšínsku objevila podivná choroba včel, nikdo si s ní nevěděl rady, nenalezli viry ani parazity na mrtvolkách, teprve později se zjistilo, že příčinou se staly emise ze železáren. Totéž se stalo v okolí Krom-p a c h v roce 1939.“

Podle mne se opět projevil vliv stopových emisí kovů. Vy hledáte zdroj nemoci u nás, ale neděláte rozbor ovzduší, spadu prachu, proto nezjistíte, jestli právě otrava stopovým množstvím kovů není skutečný zdroj úhynu.“ Toto vystoupení vyvolalo velkou nevoli a pobouření. Proto účastníci iniciovali žádost, aby se prověřilo, co je skutečnou příčinou celé situace. Pokud by se potvrdil vliv těžkých kovů, pak by většina včelařů musela dostat odškodné.

Všichni věděli, že Mirek v mládí pracoval u vysokých pecí a nyní se jako ekolog potkává s chemikem Zbyškem. Bavil se s ním u skleničky o ledasčem, až si mu postěžoval, jak dopadl se včelami. Zbyšek, který má na starosti analýzy plynů odcházejících do ovzduší, vyprávěl zajímavé údaje o množství vypouštěných stopových kovů a naznačil, že právě v nich může být příčina potíží.

Inspekce životního prostředí se horečně pustila do odebírání vzorků a jejich analýz. Jak se ukázalo, vypouštěné emise odpovídaly normě, zato hygienici potvrdili, že u 98 % likvidovaných včelstev šlo opravdu o včelí mor.

Ležel v příkopě

„Tam někdo leží,“ vyhrkla žena sedící na tandemu motorky. Zastavili, starší muž ležel odhozený v příkopě, v bezvědomí, přerývaně dýchal.

„Snaž se mu nějak pomoci, já pojedou k automatu zavolat sanitku,“ rozhodl mladík. Za čtvrt hodinu už muže s velkou taškou vezli do třinecké nemocnice.

Lékaři ho uvedli do umělého spánku, měl těžké zlomeniny žeber, pánve a vnitřní zranění. Podle všeho ho srazilo auto, nebylo se čemu divit, pošmourno, mžilo, viditelnost nestála za nic a on si krácel jen tak po pravé straně v tmavém oblečení. Jenže nevěděli, jak se jmenuje a kde bydlí. Sestřička si prohlížela jeho tašku, našla jen papírek s nějakými jmény, svačinu, jízdenku na autobus a sáček s mrtvými včelami. S lékařem usoudili, že se jedná o včelaře. Naštěstí jednoho z nich znali a kontaktovali jej.

Ráno přijel a při pohledu poznamenal: „Božin, asi šel na kontrolu. Musím zavolat předsedovi.“

Ten kvůli případnému odškodnění úrazu okamžitě zjišťoval, kde Božin byl, jména na papírku odpovídala plánované kontrole, ale ani jednoho z nich nenavštívil. V té chvíli mu zavrtalo hlavou, proč má v sáčku mrtvé včelky, když nikde neodebral vzorek. Hygienici celkem lehce zjistili, že všechny jsou nakažené, ale uhynuly asi před delší dobou. Tohle mu zavrtalo hlavou.

Večer si doma sedl nad všechna hlášení o návštěvách a výskytu nemoci. Když si vše seřadil do sloupců, zpotilo se mu čelo i záda. Tam, kde Božin při návštěvě zjistil zdravá včelstva, do dvou měsíců se objevil mor. U ostatních dvou, kteří také chodili na kontroly, se nic takového neobjevilo. Kontaktoval policii a rozhodli se k domovní prohlídce u Božina a tam našli v ledničce stovky vychlazených a nakažených včel. Moravec jen smutně pokýval hlavou. „Mstil se, starý samotář, kterého opustila i rodina, zanevřel na celý svět. Když jste mu spálili jeho chloubu, tak udělal vše pro to, aby i druzí trpěli.“

18 Zlomený vaz

Uslyšela prásknutí dveří a jako správná chodbová drbna už stála u kukátka a šmírovala, co se zase u souseda stalo. Uviděla však jen u dveří výtahu celkem slušně oblečeného mladíka, jak si ze zlosti cosi vykládá a rozhazuje rukama. Zase se Olin s někým pohádal, asi o peníze, což se od něj dalo očekávat. V té chvíli jí zazvonil malý budíček na pero, kterým si nastavovala čas při vaření a musela rychle kmitat k plotně, aby jí nepřekypěla polévka.

Dovařila brambory, opranči-la kus sekané od nedělního oběda a zasedla k obědu. V tu chvíli se ozvala na chodbě obrovská rána. Okamžitě letěla ke kukátku, nikde nic. Chvíli čekala, kdo vyjde ven. Pak sama nakoukla a nikde nikdo. Kroutíc hlavou se vrátila ke stolu.

Asi za deset minut uslyšela houkání sirény, které se blížilo k jejich vchodu, vykoukla z okna ložnice a všimla si, že právě z Olinova balkonu se valí kouř. Hoří! V mžiku stála na chodbě a spatřila, jak ze sousedových dveří škvírami vzlí-ná dým. Za minutu hasiči vyrazili dveře, vyvalil se oblak kouře, tak se raději schovala a zase sledovala dění kukátkem.

Hasič, který jako první vnikl dovnitř, zamířil napřed do pokoje, ale brzo rozeznal, že tam doutná jen nějaký potah, zdroj musí být jinde a zamířil do kuchyně. Z hořáku plynového sporáku unikal plyn. Okamžitě uzavřel kohoutek. Pak si všiml, že na zemi leží muž. Sehnul se, zatřepal s ním, ale nepohnul se, vzal ho v podpaždí, vytáhl na chodbu a snažil se o oživení. V té chvíli dorazil velitel zásahu. Sehnul se, zkušeně přiložil ruku ke krční tepně, pak zdvihl víčka: „Zavolám záchranku, ale myslím, že to má za sebou.“

Když se dostavil lékař, hasiči oheň zlikvidovali a jen větrali. Velitel zásahu jim nařídil, aby na nic nesahali a s ničím nehýbali. Všiml si, že ohni předcházela menší exploze, proto povolal policii.

Výjezdová skupina hned v úvodu dostala smutnou zprávu. Muž z bytu zemřel v průběhu požáru. Moravec se dohodl s lékařem, že se musí provést pitva. Technici zatím pečlivě snímali stopy, část jich však zmizela pod proudy vody. „Nechtě mi tady muže, který nebožtíka vytáhl,“ požádal. „Musí nám přesně nakreslit polohu, v jaké ho našel.“

Asi náhoda

Odpoledne na poradě tým shrnul všechny poznatky. „Protože jsme na kuchyňské lince našli v kastrolu nachystané jídlo a vedle něj knedlík zabalený ve fólii, dá se usuzovat, že muž si připravoval jídlo, ostatně hlášení o požáru přišlo půl hodiny po dvanácté. Pak při vhodné koncentraci stačila jiskra spínače v lednici nebo zvonku a došlo k výbuchu a následnému požáru. Hlavní dveře měl jen zaklapnuté, stopy po násilném vniknutí jsme nenašli. Asi nešťastná náhoda.“

„Vyslechli jste sousedy?“ zeptal se Moravec.

„V té části chodby je jen jeden byt, ale majitelka má odpolední směnu, v poledne mohla být doma.“

„Proč jste s ní nemluvili?“ rozmrzele se zeptal Moravec.

„Pracuje jako průvodčí vlaků a v současnosti je někde na trase Brno-Jihlava. Musíme čekat, až jí skončí turnus.“

„Co o mrtvém Olinovi P. víme?“

„Normální dělník, rád chodil na pivo, jinak bezproblémový, rozvedený.“

„Raději se poptejte víc a já se vydám do pitevny, jestli nám potvrdí nešťastnou náhodu,“ rozhodl Moravec.

„V krvi měl alkohol, asi promili. Jenže měl zlomený vaz. Zemřel ještě před výbuchem a vznikem požáru, v plicích nemá zplodiny,“ oznámil lékař. V té chvíli nešťastná náhoda neplatila a tým se okamžitě sešel znovu, aby si rozdělil úkoly při pátrání. Po deváté večer měli k dispozici sousedku, která jim řekla o návštěvě mladíka.

Kdo odešel?

„Kdy odešel?“

„To vím přesně kvůli vaření, bylo tři čtvrtě na dvanáct, zazvonil mi budíček.“

„Slyšela jste něco hlučného? Nepřišel pak ještě někdo jiný?“

„Strávil u něj asi čtvrt hodiny, byl tady už podruhé. Pak už do té rány k němu nepřišel nikdo, určitě bych slyšela klapnutí jeho dveří nebo od výtahu či na schodiště při příchodu či odchodu,“ řekla suverénně, jako zkušená pozorovatelka sousedů.

„Zkusíme ještě zjistit, jestli mu večer nebo dopoledne někdo nevolal domů. Prohlédnu pozorně i jeho poštu,“ usoudil Moravec a znovu se rychle vydal zkoumat byt.

Jedinou kloudnou stopou se staly dva telefonáty ze stejného čísla. „Přivézt,“ přikázal Moravec. Když hoča jménem Mirek uviděl, tušil, že má dopoledního návštěvníka před sebou. Zcela odpovídal totiž popisu od sousedky.

„Navštívil jste včera před obědem OlinaP.?“

„Ano, proč se ptáte?“

„Důvod návštěvy?“

„Dluží mi peníze, dělal u nás na dílně a než ho propustili, půjčil si patnáct stovek a já je chci vrátit. Pořád se jen vymlouvá,“ stěžoval si Mirek.

„Proč jste se porvali?“ vybafl Moravec, tušil, že tenhle hoch nebude nějak moc zapírat a zlomit vaz mu mohl při rvačce.

„Vůbec ne. On byl opilý a vyhodil mě sprostě z bytu,“ sklesle vysvětloval. Nechal si Mirka v cele předběžného zadržení a okamžitě nařídil, aby zjistili jeho profil.

Když se dozvěděl, že se jedná o velmi poctivého a trochu zakřiknutého plánovače, uvědomil si, že toto tintítko by těžko napadlo statného dělníka s rukou jako lopata. Jistě mohl využít jeho opilosti, ale pak by nepřiznal všechno do detailů, kdyby se něco stalo. Určitě by zapíral, červenal se, zpotil, ale on se choval naprosto přirozeně. Takhle se nezkušený pachatel nechová.

Dlouho do noci si lámal hlavu nad tímto rozporem a čekal na pitvu. Ta však potvrdila, že si zlomil vaz ještě před výbuchem. „Jak dlouho?“ vyzvídal.

„Možná deset minut, možná půl hodiny!“ zněla odpověď. Pak ho něco napadlo a zajel za

odborníky na Vysoké učení technické a sháněl znalce na výbušné směsi metanu. „Zkuste mi modelově vypočítat, za jak dlouho vznikne výbušná směs při úniku plynu z plně otevřeného nebo napůl otevřeného kohoutku plynového sporáku. Byt si samozřejmě prohlédnete, abyste měl představu o rozměrech a podmínkách proudění.“

Do večera dostal na stůl několik výpočtů. „Vzal jsem v úvahu, že může nastat několik situací. Mohou být také jen částečně otevřené dveře z kuchyně na chodbu, pootevřené okno a pak je potřeba ke vzniku slabé výbušné směsi delší čas,“ dostal upozornění.

Moravec se zamyslel a nechal si zavolat hasiče, který jako první vstoupil do bytu. "Sedněte si do cely, ne jako zatčený, ale abyste se mohl plně soustředit. Zavřete oči a vzpomínejte. Máte dva úkoly. Nakolik byl kohoutek sporáku otevřený a zda dveře z kuchyně byly otevřené dokořán nebo ne? Jedná se o osud člověka!"

Na kohoutku našli jen otisky mrtvého, pachatel by je setřel, i když jsou cesty, jak ho otevřít téměř bez doteku. Hasič jednoznačně prohlásil, že byl otevřený naplno. Dveře zůstaly otevřené dokořán, zašprajcované klínkem, pak by šíření plynu při účasti Mirka přivedlo výbuch daleko dříve. Olin se pokusil hořák zapálit až po jeho odchodu a opilý nešťastně upadl, narazil vazem na hranu vedle stojící židle a zabil se sám. Ostatně i lékařská dokumentace potvrdila, že trpěl poruchami rovnováhy, které umocnil alkohol.